

AKATALPA

Mayıs 2009 - Sayı 113

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

KALBİ İLE KALPI

Enis BATUR

Bütün insan yapıp etmeleri bir acizliğin ve buradan kaynaklanan bir güzelliğin izlerini taşır. Bu sebeple kimsenin kimseye böbürlenmeye hakkı yoktur. Böbürlendiğini sanırken, karşısındaki içten içe ona karşı böbürleniyor ve gülüyor, bunu gizliyor olabilir. Bu durumda yapılacak olan şey, kimseyi sıkmadan, incitmeden paylaşmaya çalışmaktır.

Günümüz sanatçılarından bu bilinçliliğe, erdemliliğe ulaşanlar var mıdır?

Herhalde vardır ki sanat ve şiir de sürüyor. Ama ortalamaya ve hele karakamuya bakınca durumun içer acısı olduğu da görülüyor.

İlgili alanın ortalaması ve karakamusu, kendi alanında yakalayamadığı derinliği, başkalarına takılarak, asılarak, hırpalayarak ya da yaltaklanarak edinmeye çalışıyor.

Öyle bir havaya kaptırıyor ki kendini, o sözü dünyada önce o ve en güzel o söyledi, o boyayı, o çizgiyi, o usturayı önce o ve en güzel o kullandı. Bunu gerçek sanatçı, şair, ressam, besteci, yaratıcı okur-alımlayıcı-eleştirmen karşısında yapamaz tabii; aynıysa karşılandığının farkına bile varamaz ve böyleleri zaten yaratıcı zekâ ve duyarlılığıyla durumu hemen kavradıkları için ona böyle bir ortam sunmaktan kaçınır.

Gariplerin (kalplar) tuttıkları, kendileri gibi acizliğin farkında olmayan, üç aşağı beş yukarı aynı gradoyu ve kaderi paylaştıklarıdır. Hani tuttuğunu şapar hesabı. Ve herkesin de tutacak birileri vardır, merak etmeyin.

Ötekilerinse (kalbiler) sadece paylaşım derdi vardır. Üretmek, mümkünse iletmek ve öylece kalmak. –RD

AMPUL

Bu gece masum bir gece değil.
Beni sabaha kadar bekleyecek
bir ampul duruyor tavandan sarkan
kordonun ucunda: Çıplak, hastalıklı
bir ışık, tıpkı içimdeki karanlığı
delen kaynağı belirsiz içişiğim gibi
hastalıklı, kendimden türemiş
ve bir tek kendime bulaşabilmiş
ironik bir virüs, bir şeyler söylüyorum
şimdi burada, bir şeyler daha geliyor
dilimin ucuna: Bütün bunlara sağır,
yakınımdasın.

Bir mesafe sorunu demek ki herşey.
Nedir ki mesafe? Önce zamandır,
kırintılardan oluşan uzun, upuzun
bir akı. Bir izlenimdir sonra, çok
kişinin sandığı, az kişinin tuttuğu.
Duymuyorsun, çünkü duymamaya eskiden
beri alıştırmışsın kendini, bünyen
kabarmayı unutmuş, kimyan soru
işaretlerine tıkanmış, gözbebeklerin
misket gibi parlak, katı, körebe.

Saysan, aritmetiğin zayıf. Kursan,
boşlukta, uzamda çatsan başı ucu
açık bir denklemi, soyutlamaktan
acizsin. Geometri oysa bir yetenektir,
açılar birer kesinlik şaşkınlıklarında,
boşluk dediğime bakmamalı kimse:
Yoktur boşluk, bir nebze olsun boşluk
kalmamıştır evrende: Sıvı ama katı
hıncanın dolu hepimizi sarmalayan
şey.

Tahir Abacı, Hüseyin Alemdar, Gökhan Arslan, Kadir Aydemir, Memed Arif B., İsmail Mert Başat, Enis Batur, Ömür Bingül, Ahmet Çakmak, Fazıl Hüsnü Dağlarca, Murat Dalgın, Ramis Dara, Rasim Demirtaş, Deniz Dengiz, Veli Düdükçü, Gültekin Emre, Seda Eriş, Betül Esener, Metin Fındıkçı, Gökhan Göçer, Tamer Gülbek, Alper T. İnce, Arife Kalender, Nahit Kayabaşı, Yücel Kayıran, Cihan Oğuz, Musa Öz, Halil İbrahim Özbay, Ahmet Özbek, Utku Özmakas, Bengü Özsoy, Atalay Saraç, Kâzım Şahin, Abdurrahman Şenel, Betül Tarıman, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Tuncer Uçarol, Zeynep Uzunbay, Hasan Varol, İrfan Yıldız, Ahmet Yılmaz, Kenan Yücel.

ŞİİRİN KÖKLERİNE YOLCULUKLAR (5)

İsmail Mert BAŞAT

Yolculuk Notları

MİMESİS

Estetik kuramları ve sanat tarihi, sanatın binlerce yıl *mimesis* (taklit / öykünme) üzerinden aktığını belirler. Kuşkusuz pek çok örneği bulunsa da Altamira ve Lascaux mağaralarındaki en eskisi kırk bin yıl öncesine dayanan resimler, bunun açık kanıtlarıdır. Danslarda, av törenlerinde, şamanlıkta amaçları farklılaşsa da hayvanlara (güç ve özelliklerine) olan öykünme, yine kayıt altındadır. Bir taş kütesinin oyuk yerindeki suyun kalıcılığı da, çanak-çömlek için esin kaynaklarından olmalıdır. Peki, şiirin köklerinde taklidin / öykünmenin ağırlığı nedir? Şiirsel dilde kozalanan ve dönüşüme en az uğratılmış mitlerde, gök ve yer kürelerin yüzlerce anlamlandırılmaları, alegorilere ve imgelere kaynaklık etmesi taklit / öykünme edimleri ile ne ölçüde örtüşür? Temsil görevi verilen simge(leştirme) de kristalize bir hal olarak, şiire diğer sanatlardan sonra uğramış görünüyor. Sanatlarda daha sonraki “betimlemeci” süreçler de bizim için henüz erken; biz başlangıcın başlangıcının, ilk köklerin peşindeyiz. Mitlerin sarmaşığına diplere doğru yokladıkça görüyoruz ki taklitten, simgeden, betimden önce *yaratma* var. Olmayandan, olmayanı yaratma. Önce nesnelere arasında yaratılan bağlamlar; sonra bu bağlamdaki nesnelere arasındaki boşluğun nesneleştirici ve yaratıcı bir çıkarımsamaya uğratılması: semantiğin belirlediği anlam yaratma sürecine çok uygun. Takımıydık: ‘kendi halinde’ devinen bir grup yıldızdan bir bağlam yaratmak; o bağlamdan anlam yaratmak; yüklenen anlamdan beden yaratmak.. Anlam, varlığını boşluktan ve gizden alır ama onları zaptettikçe belirebilir. Öyleyse *anlamlandırma*, anlamının kendisine yükselen basamakları arasındadır ve ondan öncedir. Öyleyse ‘şiir bir boşluğun adlandırılmasıdır’ sözünü yeniden çatabiliriz: *hiçlikten çekip-çıkarılmış* bir boşluğun adlandırılması. Hiçliğe bakabilme*, onunla göz göze gelebilme ve ondan bir parçayı zaptedebilme cesareti. Şiirin metafizik ile gerilimli arkadaşlığına basan ilk ayağı. Gütüsel-duyusal-nesnel-zihinsel olanın imgelem uzamındaki diyalektik dansı. Bir hayaletin bedenleşmesi. Öyleyse şiirin kökeninde anlatmaktan önce, yaratmak vardır. Yaratılana öykünmek de, onu betimlemek de *sonra*’sıdır.

Bir öykünmeden ille söz edilecekse bu, kozmogonik, kendi kurduğu tanrıya tanrısal dil ile bakan bir öykünme olabilir. Öte yandan anlam, belirlediği bağlamlar değiştikçe, değişime uğrar; ama yaratmanın narsisist tutkusu, mitik öğelerin toplumsaldaki dolaşımı ile el ele vererek, anlamın uçuculuğunu simge içinde tutuklayıp, o anlamı sabitlemeye yönelecektir. Simge de o nedenle şiire *sonra* uğrayacaktır.

(Yolculuk Notları / Mimesis: 01)

*

“Fourier için evren sistemi (analoji) toplum sisteminin anahtarıdır; Baudelaire için evren sistemi şiirsel yaratı için bir modeldir.(...) Baudelaire’in saplantısı olan öteki fikir de aynı derecede başdöndürücüdür: Evren bir şifreyse, kodlanmış bir dilse, ‘şair, en geniş anlamıyla, bir çevirmenden, bir şifre çözücüsünden başka nedir ki?’ Her şiir, gerçekliğin bir okumasıdır; bu okuma bir çeviridir; (...) Şiir evrenin ikizidir: Gizli bir yazı, hiyerogliflerle kaplı bir uzam. Bir şiir yazmak, yalnızca bir şifre yaratmak üzere evreni çözmek demektir.”

“(Mallarmé’de) şiir, katıksız bir edim değildir, bir olumsuzluk, mutlak olanın ihlalidir.”

Octavia Paz’dan bu notları alırken, Terry Eagleton soluğunu ensemize verip, “Taklit” dedi, “insanlık ve doğa arasındaki düzenli yakınlığın bir izliğini hafızaya alır. Bu izlettir ki gelecekte bireysel ile ortaklaşa olan arasında varılabilecek uzlaşmayı müjdelere(...); özdeşleşim ve nesnel bağlaşım aracıdır.” Bunları söyledikten sonra “Şunu da kayda alın”, diyerek Burke’den bir not uzattı: “Biz, toplumsal hayatın pratik biçimlerini hoşlanma uyandıracak şekilde taklit etmek suretiyle insani özneler haline geliriz ve bizi hegemonik olarak bütüne bağlayan bağıntı işte bundan duyulan zevkte yatar.(...) Böyle bir eşduyusalılık, meşakkatle işlenen ve sürdürülen yapay bir toplum sözleşmesinden çok, bir tür kendiliğinden metafordur ve benzerliklerin daimi bir kalıplaştırılmasıdır.”

Öyleyse, dedik; taklit bir yaratma değil, bir toplumsallaşma aracıydı. Üstelik taklit edilene, potansiyel bir egemenlik alanı da sunulmuş oluyordu. Arkadaşlarımızdan kimileri, bu egemenlik hikâyesine sonra dönelim, dediler; ben de ayrıca, maymun İmo’nun bilimsel kayıtlara geçen öyküsünü anlatacağıma söz verdim. Notlarımızı gözden geçirdikten sonra bir daha gördük ki şiirsel zihin, özdeşleşimden önce bir boşluğu kendi hakikatine dönüştürerek ele geçirmenin ve adlandırmanın peşindeydi. Mitos şiir dili içinden, bilineni, var olanı değil de, bilinmeyen ve baş edilemeyen ehlileştirip-toplumsallaştırmayı deniyordu. Notlarımıza ekledik: Öyleyse şiir, yaratmak kadar, direnmek ve karşı çıkmak da demektir. Sınırlayanın ihlaline karşı, ihlal.

(Yolculuk Notları / Mimesis: 02)

MİTOS

Rastgele bir yolculuk olarak *Virakoça* mitine gittiğimizde, parmaklarımızın şiirin kökleri arasında dolandığını, insanlığın çocukluk imgelemiyi göz göze geldiğimizi ayırıyoruz. Kontiki *Virakoça*’nın günümüzde anlatı ve filmlere esin kaynağı olmasını bir yana bırakabilir ve *dalgalara basa basa yürümek* metaforunun izini kendi başına sürdürebiliriz. Kökeninde imgelemin kurduğu kendi hakikati, ama aynı zamanda toplumsal algının da hakikati olan şeyin, zihinsel arkaplanda zamansal ve mekânsal olarak izini koruduğu görülüyor. Guarani yerlisi,

*Denizin orta yerinde
denizin koskoca odasında
ayakta duruyorum*

dizeleri ile bu izi şiirin yüreğine yerleştirip yeniden tomurcuklandırmaya koyulurken aynı iz, Aymaralar gibi okyanus ile değil de, “aşılamayan” olarak gökyüzünün katları ile yüz yüze gelen başka bir toplulukta başka bireşimler, yeni sınır ihlalleri doğuruyor:

*Gökte
yürüyorum,
Yoldaşım
Bir kuş*

Fransız ozan Paul Claudel (1868-1955) ise bu im’de şiirin gücünü yakalıyor ve hepimizi, şiirin (zihinsel dilin) gücü ile okyanus dalgalarına basa basa yürüyebileceğimize ikna ediyor. Bizi, kendi sınır ihlallerimizi yaratmaya çağırıyor:

*Bakin bu ayaklar sizin ayaklarınızdır,
ama ben onlarla denizin üzerinde yürüyorum*

Sanırım *Virakoça*’ya ilişkin notumuza bir eklemeye bulunmamız gerekiyor: Aymaralar yaşamlarını sürdürmekte peş peşe güçlüklerle karşılaştıkça, kendi yerlerinden yola çıkıp, denize doğru yayılıyorlar. Sürecin devamında ise karşılarına dikilen imkânsızlık, gökyüzü kadar bitimsiz gözükten okyanustur. Bu nedenle Kontiki *Virakoça*’nın evi, mitsel kozmogoninin çoğundaki gibi gökyüzünde değil, okyanusun ötelindedir. Benzer biçimde, İskandinavya’dan İzlanda’ya, yakıcı gerçeği aman vermez denizler olan halkların baş tanrısı

Tahir ABACI

UZAK GÜZ

Güz uzak yerlerde daha güzdür
O şehirde kışa çalar biraz
Siyah otomobiller hızla geçer
Kendilerinden de siyah tohumu götürürler

Bir oda her şeyden nemlenir
Ocakta kaynayan sudan en az
Duvardaki bir resimden daha çok

Her zamanki yerimizdeydik, herkes
Ama herkes oradaydı ve susuyorduk

Biliyorduk, şehrin ruhu bizdik
Şehir de biliyordu ve susuyordu

Güz bu değildi, biz bu değildik
Karıştırılmış evrakla ötelenmez
Dere boyu ezgisiyle berilenmez
Değirmende eleniyordu sabır

Hepimiz varlığımızı ünlem kılmış
Oradaydık

Bekleyiş kardeşliği
Güz gülleri gibi açılıyordu

Kadir AYDEMİR

AŞK UYKUSUNA

Çiçek açan erik ağacıyla konuşuyor
Küçük taşlar dönüyor avucunda
Orada, mavi adada, erkenden uyanan
Sevgilisine kahvaltı hazırlayan kadın

-Reçel, ekmek, çay
Masaya uzanan saçlarının kokusu-

Uyurken ona sarıldıkça
Çekildiğini hissediyor denizin
Birazdan fırtına gökten inip
Kılıcının izini bırakacak geride

Dalgın tekne, şekilsiz ağlar
Beyaz balık ölüsüyle dolu
Bu gece aşk uykusu.

Mehmet Mümtaz TUZCU

BİLGİSAYAR TİRYAKİSİ BİR DOSTA ŞİİRE YAKLAŞMADA BİR YÖNTEM ÖNERİSİ

Ne temren ne kum saati
Sıcak bir elle açılır hecelerin ardındaki

Odin (Woden: “öfkeyle kabaran”) de, okyanuslar tanrısıdır. Türlü halleri olan, çılgınlıkları kadar güzellikleri de bulunan okyanus Odin’de bedenleştirilirken o, ‘şairlerin, bilgelerin, cengâverlerin ve kendinden geçenlerin’ de tanrısına dönüşecektir.

Benzer bir olgu ve Virakoça’dan daha yakın dönemli benzer bir mit (*ymy mara ey* miti; Güney Amerika, Paraguay’ın doğusu), kendileri için “insandır, ama aynı zamanda tanrıdır” diyen Mbya-Guaraniler’e aittir. “Kabileler, hayal gücü zengin şamanlar yönetiminde oruç ve dans aracılığıyla, tanrıların doğuda bulunan zengin topraklarına ulaşmaya çalışırlardı. Fakat bu sınırsız topraklara ulaşmak onlar için olanaksızdı; ne yaparlarsa yapsınlar, Okyanus’un acımasız sınırında çakılıp kalır, bir adım bile ilerleyemeyince, karşı kıyılarda tanrıların yaşadığına daha da inanırlardı.” Çok yakın zamanda, 1966’daki bir kayıt, şaman / ozanlar aracılığıyla Mbya’ların tanrıları sorguladıklarını, bir tür kafa tuttuklarını da göstermektedir:

.....
Uğursuz deniz.. uğursuz deniz..
Onu aşıp geçmemi sağlamadın
İşte bunun için, yalnızca bunun için
Azalıyor kardeşlerim...
İşte,
O bir avuç insan için,
Sana şikâyetimi dinleteceğim

.....
Onların sözlerini sen kanatlandırdın,
Onların sorgularını sen canlandırdın,
Şikâyet etsinler diye onları sen ayaklandırdın

.....
Yine eskisi gibi,
Yine dilediğin gibi,
Gelecekteki varoluşları için
Seni sorguluyorlar!

.....
Ve yolculuk notlarımıza ekliyoruz: Şiirin köklerinde bulabileceğimiz arasında, ılık meltemlerden, bıcırtılı kuşlardan, çiçeklerden ve kelebeklerden önce, aşlamayana karşı konumlanmış, bilinmeyene doğru atak ve sorgulama vardır. Algı “tamamlanmamışlık” olduğunda ilk itki, “yüzünü bana dön”dür. Her yeni nesne, bedensel ve zihinsel çatışmalar ve nesnenin direncinin aşılması anlamında, birer “karşılaşma”dır. Her karşılaşmada nesnelere göz göze gelişin getirileri, şiirsel ve çocuksu zihni bir yandan şiirsel dile (söze), bir yandan da düşünceye ivmeleyecektir. Başlangıçta şiirsel dilin sözcükleri, duysal algının imgelem üzerinden yalın çevrimlemesiyle oluşan düşüncedir; duygu-düşünce birliğidir. O zaman *o kusursuz sözler, yağmur gibi dökülecektir*. Ağız, sözün pınarı, tanrılaşacaktır. Orada, şeffaf bir dil ile şeffaf bir bilincin başlangıç sarmalını ve şiirde sözcüklerin çatalağızı diziliminin başlangıcı kadar, soyutlamanın ilk izlerini de bulacağız.

(Yolculuk Notları / Mitos: 01)

Kaynakça

Donna Rosenberg; *Dünya Mitolojisi*; ç. Koray Akten, vd.; İmge Y. 3. bs.; 2003 Ank.
Octavia Paz; *Çamurdan Doğanlar*, Ç. Kemal Atakay; Can Y.; 1996 İst.
Ömer Aygün (Haz. ve çev.); *Stéphane Mallarmé / Profil*; YKY; 2003 İst.
Özdemir İnce; *Şiir ve Gerçeklik*; T. İş Bankası Y.; 2001 İst.
Pierre Clastres; *Devlete Karşı Toplum*; ç. Nedim Demirtaş; Ayrıntı Y.; 1990 İst.
Talat Sait Halman; *Eski Uygarlıkların Şiirleri*; T. İş Bankası Y.; 1974 İst.
Terry Eagleton; *Estetiğin İdeolojisi*; ç. Bülent Gözkân, vd.; Doruk Y.; İst.

(*): “...boşluğa bakma cesareti...” Octavia Paz; Mallarmé için.

IRASAL POETİKA VE ONTİK YENİLİK

Yücel KAYIRAN

Yaratıcılık nasıl açığa çıkar ve nasıl ilerler? Yaratıcılık, sürekli midir, bir hâl midir, bir durum mudur; neyle beslenir ve o hazır olmadığında şair neyle vakit geçirir? Şiirin poetik yazgısını belirleyen şey nedir? Bir şiirin söyleyiş tarzındaki geçerlilik dayanağını nereden alır? Poetik iranın doğası, anlatılan nesnenin kendi doğasından mı kaynaklanır yoksa şiirsel anlatıyı oluşturan dilin kurgusundan mı? Akımlar neden tıkanır, anlatamaz duruma gelir ve kitschleşir? Şair kitschleşmenin önünde mi durur, “üzerinde konuşulamayan hakkında susar” mı; ilerler ve başka yollar mı arar, başkasının yoluna mı yaklaşır, dahası başladığı yolun sınırları kayb olduğunda başka bir yol mu açar. Şair, buluşlarla, keşiflerle ve bulup keşfetmenin neşesiyle, bulamamanın sıkıntısıyla ilerler. Bu çalışmanın niyeti, sözünü ettiğim bu neşe ve sıkıntıyı biraz irdelemek.. Biraz somutlaştırarak ifade etmek gerekirse.. Ahmed Arif, Ankara’da bir sokağın adı olan “Karanfil Sokağı” adlı şiirinde, neden Doğuyu anlatıyor gibidir? Cemal Süreya, kendi trajedisini anlatmaya başladığında, örneğin “Üstü Kalsın” gibi bir şiirde, neden İkinci yeni şiirinden Garip şiirine doğru evrilir? Enis Batur, Kandil’le yükselttiği şiir dilini neden devam ettiremez? Ebubekir Eroğlu, “Bâbâli’nin Üç Dönemi” adlı şiirinde neden ‘anlatımcı’ bir şiiri dener? Turgay Fişekçi’nin *Kumral Gökkuşağı* adlı kitabı, sonraki ve önceki kitaplarına göre, kendi genel şiir dilinden neden ayrışır durur? Şöyle de sorulabilir.. Şairler şiirlerini neden güncelleştirirler, güncelleştirmek durumunda kalırlar veya neden güncelleştiremezler? Her şairin başına gelen nedir veya bize öğrettiği nedir?

Kavramların tanımına gelince..

İrasal poetika derken kastettiğim, belli bir şiir yazma biçiminin, söz konusu şiiri yazan şairin şiirinde devamlılık/süreklilik göstermesiyle oluşan şiirsel tutarlılık durumudur. Bu bağlamda, ira terimini, kaos halinin karşıtı anlamında kullanıyorum. Dolayısıyla, ira, uyumlu birliği dile getirdiği ölçüde, kaos, devamlılık oluşturmamayan veya oluşturamayan bir biçimin terk edilerek, devam ettirilemeyecek bir başka biçime geçişi ve bütün bu bir dikiş tutturamamış geçişlerin toplamı olması anlamında biçimsizlik durumunu dile getirmektedir. İrânın, yani karakter kavramının, etik temelini göz ardı etmememiz gerekir. Terim, Grekçe ethos’tan geliyor. Kavramı, Aristotelesçi anlamda kullandığımı belirtmeliyim. Orada, ira, duyguların akıllaştırılmış haline vurgu yapar. Akıllaştırma, duygulanımlarda, zayıflık ve aşırılık içeren iki karşıt ruhsal durum ortasını bulmak demektir. Örneğin, Aristoteles’e göre öfkelilik ile vurdumduymazlığın ortası sakinliktir.

Poetika terimini ise, burada, spesifik anlamda değil, yani bir şairin, yazılagelen mevcut şiirle ilgili gördüğü problemleri aşmaya yönelik farklı bir bakış ve anlayış tarzı oluşturması anlamında değil, şiirsel biçimin tutarlılığı anlamında kullandığımı belirtmeliyim. Şiirsel biçimin tutarlılığı ifadesi, kuşkusuz biçimciliği akla getirmektedir. Ancak benim biçimcilik derken kastettiğim, ‘çağdaş’ anlamından biçimcilik değil, yani görsellikle ilgili bir durum değil. Türk şiir ortamında, biçim derken yaygın olarak anlaşılan görmeyle, çizimle, desenle ilgilidir. Biçim kavramı bu anlamını 19. yüzyılın sonu ile 20. yüzyılın başlarında, benim, şiirin bilimselleştirilmesi dediğim girişimlerin sonucunda ‘kazanmıştır’. Benim hareket noktam, Antikçağ, yani Grek Felsefesi ve Aristoteles.. Dolayısıyla biçim derken kastettiğim,

eidos; yani bir tasarımı, bir türü, bir neliği dile getirme anlamında biçim. Bir varlığı diğerinden ayıran biçim. 19. yüzyıldan gelen, öz-biçim karşıtlığındaki biçim değil bu, 19. yüzyılın terimleriyle söylersek, öz ile biçimi içeren bir biçim. Örneğin, bir masayı masa yapan, onun masa biçimidir. Burada masa biçimi derken kastedilen yuvarlak veya kare biçiminde masa olması anlamında masa biçimi değil, belli bir yüzeye sahip olması, bu yüzeyin belli bir yükseklikte olması gibi nelik öğeleridir. Buradaki masa biçimi, aynı zamanda, masayı masa yapan neliği de içermektedir.

Poetikanın temel işlevi, şiirin tinsel evrenini oluşturan öğeleri, yani bir şiirde konuşan kişinin gerek kendi varoluşunu gerek dünyada olup biteni algılama tarzını, neleri problem edinip neleri problem edinmediğini, bunları, hangi eşyaları/nesneleri betimleyerek dile getirmediği gibi öğeleri belirlemesinde ortaya çıkmaktadır. Bütün bunlar, şairin dünyayı algılama ve duygulanım tarzı tarafından belirlenir. Ama algılama da, duygulanım da, belli bir ide, bir tasarım, bir fikir tarafından şekillendirilir.

Şairler, şiir anlayışlarını yazmak zorunda değiller kuşkusuz, ama şiirlerini belli bir poetik ıraya göre yazmak durumundadırlar. Kendilerine haslık, eşsizlik, benzersizlik, kişilikli olmak gibi ifadeler bu durumu dile getirir. Kuşkusuz, şiir yazan her kişi, kendini, bu nitelermelerin nesnesi saymaktadır. Ve kuşkusuz, Türkiye’de şiir, “Çağdaş Türk Şiiri” denilen dar bir alana indirgenemeyecek global bir alanı kapsamaktadır. Ama bu yazıların konu nesnesi, bu çalışmanın problem nesnesi gereği, ne yazık ki, bu global alan değil, daha indirgenmiş bir alan olarak çağdaş veya modern Türk şiiri olacaktır.

Kuşkusuz, çağdaş Türk şiiri alanında yer alan birçok şairin de belli bir kişiliğe ulaştığı ve bu ölçüde de şiirinin bir kişiliği olduğu ve hatta bu kişiliğin de ayırıcı olduğu ileri sürülecek. Dahası, yaygın örnekte olduğu gibi, şiirlerinin altına imza atmadıkları durumda da şiirlerinin kendilerine ait olduğunun bilinebilmesinin bunun testi olduğu dile getirilecek. Dolayısıyla, bir şair, bir şiirini, altına imza koymadan yayımladığı durumda, o şiirin söz konusu şaire ait olduğu bilinebiliyor ise, bu sezgi, bize o şiirin, onu başkalarından ayıran bir kişilik taşıdığını gösterecektir. Evet, buraya kadar bir sorun yok. Ama bu yeterli midir? Bir şiirin, belli bir kişilik taşıyor olması, modern şiir ya da modern hal ve durumları dile getiren bir şiir olması bakımından, yeterli midir? Modern şiir ifadesiyle kastedilen, yeni olma hal ve durumunu içeren şiir ise kuşkusuz. Modern şiiri modern şiir yapan temel özellik onun belli bir karaktere sahip olmasıdır ama belli bir karaktere sahip olan her şiir de modern şiir değildir. Bir keşfi, bir buluşu değil, keşfedilmiş olanı, bulunmuş olanı dile getiren bir şiir de, belli bir ıraya, yani karaktere sahiptir.

Karakter de taklit edilir, yaratıcılık da. Şiirdeki kişilik de; etkili kişiliklerin yaratıcılığının, yani buluş ve icatlarının taklidi yoluyla da oluşabilir. Dolayısıyla, bir şiir, farklı bir poetik kişiliği dile getirirse de, bir başka şiirin taklidi olabilir. Ve bu ölçüde, söz konusu şiir bir keşfi değil, keşfedilmiş olanı, yani zaten keşfedilmiş olanı dile getirir.

Örneğin Ahmet Erhan’ın “Büyük İlan” adlı şiiri, Ahmet Erhan’ın, *Deniz Unutma Adını* adlı kitabından sonraki Ahmet Erhan döneminin (ki, bu farklılaşma da bu çalışmanın konusu olacak) özgün şiirlerinden biridir. Ancak bununla birlikte, bu şiir, yenilik kavramı açısından, yeni değildir. Bu şiir kalıbının ilk örneği, kuşkusuz Cemal Süreya’nın “Üstü Kalsın” adlı şiiridir. Tabii, burada, sorun olan yeni kavramından ne anladığımızdır.

Dolayısıyla üzerinde durmamız gereken bir diğer kavram, yenilik kavramıdır.

KÖPEĞE ANLATIRKEN DUYDUM

sözcük bakıcısı mıyım ben
ölümün düzeltemediğini şiir mi?
ne şunun ucundan ne bunun
off dedi, tutmam, istemem!

niye sevineyim acılara
haydut muyum ben?
düşüm de işaretlerin peşine
çirkin sevdim, elledim, çarpıldım

tuzlu rüzgâr kamçılısın beni
kaya diplerinde çıplak kalayım
bu beyaz gök, kireç ışığı, kâğıtlar
kime ağladım, niye yalvardım?

uyudun mu yoksa itoğlu, eyyy
yeni hüznler icat olmuş diyordum
seç beğen al, desen desen
bu arada, tanrı ilginç kabul et

*Auuuuuvv! Auuuuvv!
Ettim!*

Kenan YÜCEL

NAL GİBİ BİR U

bir çift akasya ağacının altında öpüşmektedir
deniz ayaklarına değdi degecek

bir inip bir çıkıyor Rum merdivenleri
aşağıda kör bir çeşme
yukarısı Gamsız Tepesi

güvercinbakışdır bakıyor, bakar
bakarkörler ülkesinde metruk anılara

toprak beton eldivenler kuşanmış neden?

köpekler sahiplerini gezdiriyor sahilde

içimde nal gibi bir U !

değil, tekil deneyimde ortaya çıkan yaratıcılık; belli tek bir şiirin yazılma anı sırasındaki yaratıcılık. Bakmak istediğim nesne, yaratma tecrübesini yaşayan kişinin deneyimi değil, (çünkü bu kâhinlik gerektirir) bu deneyimin sonucunda ortaya çıkan üründür. Yaratma eyleminin ne olduğunu bilgisel temelde, betimlemek ve tanımlamak için, yaratma eyleminin taşıyıcısı olan ürünün/tek şiirin taşıdıklarını irdelememiz gerekir.

Gelecek sayı: Enis Batur.

Yaygın olarak, yenilik denilen şeyin, eski olanın, yani 'geleneğin' karşıtı, yani 'modern' olan olduğu düşünülür. Daha önce mevcut olmayan, şimdiki zaman kipinde ortaya çıkmış ise, buna yeni denilmektedir. Bu, yenilik fenomeninin, ilerlemeci tarih anlayışına göre tanımlanmasıdır. Farklı görüşlerin, fikirlerin dile getirildiği bir yenilik tanımından da söz etmek gerekir. Bu türden yapıtlarda, bir fikrin, bir döneme ait bir fikrin, zihinsel düzlemde dile getirilişi söz konusudur. Buna, genç öznenin, kendi görüşüyle, fikriyle uyuşmadığı için mevcut egemen anlayışa, fikre öfkeyle, stresle karşı çıkması durumu da denilebilir. Bugün yenilik olarak önümüze çıkan daha çok bu türden yapıtlar. Buna epistemik yenilik diyorum. Bu bakış tarzı, aslında kişinin kendi varoluşuna bakamamasının, onun üstünü örtmesinin yollarından biri. Belki de, kendi varoluşumuz, (bugünün dünyasında) gizlenmelidir; bilemiyorum, bu da bir anlayış. Ama şairlik, tinsel olanı, örtmek için değil, açmak içindir; örtmek politikacıların işidir çünkü.

Modern, modernlik kavramlarının anlamlarını hesaba kattığımızda, yeniliğin karşıtı, artık geçmiş gitmiş olan değil, artık eski olan değil, kesinlik, kesin bilgi ve hakikat terimlerinde dile gelenin karşıtıdır. Yeniliğin karşıtı, eski olan değil ise, onun karşıtı olarak tasarlanan yeni de, eskide olmayan değildir. Yeni, tarihsel algı içinde, her ne kadar eski olanla karşıtlık içinde görülmüş olsa da, ona hayatta kalıp kalmama duygusunu yaşatan şey kesinliktir ve bu bağlamda yeniliğin ontik karşıtı kitsch olandır. Tarihsellikte ırılanan yenilik kavramına karşın, bir başka yenilik kavramını, ontolojik bakışla tanımlanan bir yenilik kavramından söz ediyorum. Bu kavrama ontik yenilik diyorum. Biçimsel malzemenin ana veri olarak düzenlenmesine dayalı bir yenilik değil bu; insanın, yaşadığı çağ içinde, yüz yüze geldiği aporia/çıkıksızlık durumu karşısında ortaya çıkan (yeni) varlık/varoluş durumlarını dile getirmeye dayalı bir yenilik. Burada önemli olan, 'ilklik' ve 'teklik'tir. İlklik, dile getirilmiş olanın, dile getirildiği bağlam içinde ilklik taşımasıdır. Ontik yenilik derken kastettiğim, temelde, bu ilklik durumudur. Buradan hareketle bakıldığında, Halk şiirinde veya Divan şiirindeki ilklik de, ilklikler de, yenidir; hem yazıldığı gün itibariyle hem de bugün itibariyle. Yeni kavramına, ilklik kavramı vasıtasıyla, klasik kavramının taşıdığı bir anlamı da kattığımız farkındayım.

Bu çalışmada, devamlılık oluşturmuş bir biçimin taşıdığı ilklik ile buluşlarının bir betimlemesi yapılmakla birlikte, devamlılık oluşturmuş olan ile devamlılık oluşturamamış olan arasındaki gerilime işaret edilecek. Başka bir deyişle, devam ettirilemeyen biçimden kaynaklanan engelleyici özellikler de bu çalışmanın problemi dâhilinde olacaktır. Devam ettirilemezlik dediğim, yani devam ettirilmeyen şiir dediğim, gerçeklikte olup biten ile oradaki dünya algısını hesaba katmayan, estetik uyumlulukla kurulmuş kususuzluk, uyumsuzluk ve gerilimdir. Başka bir deyişle devam ettirilebilir kusurlu ile devam ettirilemez kususuzluğun, okumanın gerek arka planında gerekse kamu önünde kıyaslanması, elbette her biri kendi mantıklı kuruluş bütünlüğünde, bu çalışmanın niyet sığısı içindedir. Bu sığa, günümüz Türk şiiridir ve günümüz Türk şiiri denilen şey de, bana göre, İkinci Yeni şiirinin sonuna kadar bir dönemi kapsamaktadır.

Son olarak, bu çalışmanın, akademik bir yaklaşım kaygısı taşımadığını da belirtmeliyim. Akademik yaklaşım, doğruluk ve kesinlik enerjisini, olmakta olanın, oluş halinde olanın keşfedilmesinden değil, olmuş ve tamamlanmış olanın, yani kabul edilmişin hiyerarşisini önkabul edinmekten, bunu varsaymaktan alır. Bu çalışmanın konu sığısı ise, olup-bitmiş olan değil, olmakta olan, oluş halinde olan olacak.

Sonuç itibariyle, irdelemek istediğim, temelde yaratıcılık problemidir. Ama söz konusu olan, genel olarak yaratıcılık

Ramis DARA

40-50 dergide yazmayı, bir iki yılda bir kitap çıkarmayı varlık sebebi sayan bazı şairlerin **Gökçenur Ç.**'nin (1971) ilk ve -şimdilik- tek şiir kitabı *Her Kitabın Elkitabı*'mı dikkatle okuyup kavramaya çalışmalarını önereceğim. Şöyle:

Gökçenur Ç.'nin şiirini çok tuttuğumu *Yeni Biçem*'in 1995-1998 yıllarındaki sekiz sayısında kendisinden şiir yayımlayarak göstermişim; hatta dergi yayımını sürdürürken ondan başka şiir gelmemesine de üzülmişim. Şimdi kitaba ve *Yeni Biçem*'lere bakıyorum da, bizim Mart 1998'de yayımladığımız "Adının Titreyen Ünsüzleri"nin, kitapta "1992-1995" yıllarında yazıldığı belirtilen bölümde yer aldığını görüyorum: Şiir, yazıldıktan en az üç yıl sonra dergide yayımlanırken, kitapta da yine en az 12 yıl sonra yer almış oluyor!

Kitabın adı dışardan bakıldığında çok provokatif, fazla iddialı gibi görünüyor; ama iç kapakta "oluyor doğa okumayı bilince" alt başlığı var ve bu iki ifadenin birleşiminin, "Plato Son Sone" şiirinden bir dize olduğunu görüyorsunuz, kitabı okumaya devam ederseniz (s. 45).

Gökçenur Ç., hazır, kalıp söyleyişlere yüz vermeyen, yeni, taze, şartırtıcı söyleyiş biçimlerine, alışılmadık, yabansı imgelere eğilim duyan, şiirini buralardan getirip önümüze koyan bir şair. Bunu yaparken, bazen kenarda köşede kalmış fiilleri de şiire ağıdırarak uyariyor bizi.

Sadece, doğup büyüdüğüm Ege dağ köyünde kullanıldığını sandığım "gölermek", "beninlemek" (bizde "bengildemek") bunlardan ikisi.

Boyuna bireysel manifestolar yayımlanıyor ya günümüzde çeşitli şairler tarafından, pek de bir işe yaramayan; bu kitabın sonundaki 53 parçalık "Yırtık Bir Define Haritası"nda bence günümüze yakışır şiirin ayrıntılı bir tanımı, betimi yapılıyor, bir bakıma genel ve yalın bir manifesto sunuluyor. Şiirin yazılma ve okunup alınma sürecini anlatan bir tür poetik manifesto denemesi.

Amatör ve profesyonel bir şiir okuru olarak katıldığım, şiiri tanımlama gerekseydi ben de böyle tanımlamak isterdim, dediğim; aynı zamanda şiirsel bir metin de burada söz konusu olan.

Elhasıl, Gökçenur Ç., yalnız iyi, özgün, has bir şair değil; şiire sağlam, sıkı, doğru bakmayı, neyle uğraştığını yakından bilen bir şiir adamı da.

Künye: Gökçenur Ç., *Her Kitabın Elkitabı*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Kasım 2006, 80 s.

*

Kadir Aydemir (1977), sadece şair olarak değil, bildik kitap-dergi yayıncılığı ve sanal ortam yayıncılığıyla da şiir merkezli edebiyatımız için değerli, genç bir kişilik.

Haikulardan oluşma *Sessizliğin Bekçisi* (2002) ve haiku olmasa da bu duyarlardan kalkıp gelişen *Dikenler Sarayı*'ndan (2003) sonra yayımladığı üçüncü şiir kitabı *Rüzgârla Saklı* kitabını okuyunca farklı bir heyecanı; sevinçle üçüncü birlikte yaşadım. Sevinç, 2000'ler sonrasında parıltılı bir şairle karşılaşmamdan kaynaklanıyordu.

İstanbul'da, bir insan-insansızlık cangalında ("Som dikenler sarayı"nda) doğup büyüüp yaşayıp da adeta doğatanrıci (panteist) bir ruhla insanı, bitkileri, börtü böceği, rüzgârı, yağmuru bir potada eritip olgun, dingin, damıtık bir dille, aşk, ayrılık, ölüm, yalnızlık şiirleri yazmak kolay anlaşılır ve başarılı bir durum olmasa gerektir.

Sevincimi özetledim sanıyorum; üçüncümse, içinden geçtiğimiz şu zaman kesitiyle, şiirin, edebiyatın günümüz dünyasında iyice küçülen, daralanleriyle ilgili.

Rüzgârla Saklı, Nihat Kemankaşlı'nın şiirler için özel olarak yaptığı, harika baskılı 21 siyah beyaz resimle 21 şiirden oluşuyor ve bu haliyle şiirin yanı sıra bir sanat eseri konumunda. 500 adet numaralanarak basılan nüshaların 456.'sını, yayımlandığından tam iki yıl geçtikten sonra rastlantıyla satın almak, Bursa kitap fuarında bana nasip oluyor!

Tamam, arada, şairi-yayıncısı zor bir askerlik dönemi geçirmiş; ama yine de olmaz, olmamalı böyle bir şey:

Ciddi ciddi öneriyorum: Bu ülkede büyük bir alışveriş çığnlığıyla sevgililer günü kutlanıyor; kutlanmamalı.

Hatta hatta anne baba günleri kutlanmamalı.

Şiir günü, öykü günü kutlanıyor; kutlanmamalı.

Kutlanacaksa bile şairler ve şiirserverler bu kutlamalara katılmamalı!

Sadece 500 adet ve sudan ucuz, küçük bir sanat eseri güzelliğiyle sunulan bir şiir kitabı, yayımının üçüncü yılında hâlâ tükenmiyorsa, bildik kitap yayıncılığı, şiir yayıncılığı çoktan sona ermiş demektir.

Böyle bir ortamda, sevgiliye okunabilecek, söylenebilecek onlarca dizinin, pek çok şiirin kâğıtlarda hapis tutulduğu bir yerde, sevgililer günü de, şiir günü de kutlanmamalıdır.

Ben şimdi Sevgili Kadir Aydemir'e, "Sen çok iyi bir şairsin; beş-on yıl daha, şiirde yapabileceğini yapmadan, öyküye yönelme, derleme kitaplar hazırlayarak boşa enerjini harcama" diyebilir miyim?

Nasıl derim!

Künye: Kadir Aydemir, *Rüzgârla Saklı*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Şubat 2007 (29 yaprak).

İlk iki kitabı internette (<http://www.kadiraydemir.com/>) okumak da mümkün.

*

Yaşar Kemal'i çıkararak Çukurova ve Adana, günümüzde şiir için atakta. Mehmet Öztekin, Ali Özgür Özkarcı *Heves*'le bir tarafta (Onlara İstanbul'dan Ömer Şişman da destek veriyor); Cuma Duymaz, Ersun Çıplak *Karayızı*'yla bir tarafta... Bâki Ayhan T.'nin de Adana çıkışlı olduğu hatırlanırsa... Ankara'dan kadim kardeşim Hüseyin Ferhad da Adana'da yıllardır, şiirini yazmak dışında etliye sütlüye karışmasa da. Sabit Kemal Bayıldırın, ki o çok uzun yıllar şu an benim yaşadığım şehirdeymiş, Adana'dan internete siyasi tartışmalar yapacağına daha çok şiir yazısı yazsa... En gizli Adanalılardan biri Tuncer Uçarol Ankara'da... Ah bir de Mehmet H. Doğan Ağabey olmalıydı şimdi kadim Adanalı olarak İzmir'de...

Memet Arif B.: Dergimize güneş rengi şiirler yollayan Değerli ağabey, ayrıca. Avustralya Sydney'den, Nihat Ziyalan bir de, ki benim çocukluk yıllarımın Yılmaz Güney özemimi giderir uzaktaki varlığıyla.

Ve elbette daha niceleri...

Ersun Çıplak'ın (1976) ilk şiir kitabı *Eksik Emanet*'i okumaya geçerken, öylesine bir porte çiziverdim Adana için.

Kitap için söyleyeceklerim şunlar: Sen adına da söz alan bir ben... Öfkeli ve biraz da tanrısal edalı bir tonla Doğu ve özellikle Batı mitolojisinden yararlanarak ölümle bitmeyecek hayatları, bir hayatı yorumluyor sanki. Okumayla beslenmiş, ama anlatıyı içselleştirebilmiş, lirik bir şiir.

Farklı bağlamda da olsa Hüseyin Ferhad'ın şiiri gibi -ama kültürel birikimle, mitolojiyle beslenmeleri dışında aralarında bir benzerlik de yok.

Bazı şairlerin şiirlerini dergilerde okuduğunuzda aldığımız tadı kitap bütünlüğü içinde alamazsınız ya da tam tersi, dergilerde fazla ilgi çekmeyen şiirleri topluca kitapta okuduğunuzda daha çok tat alırsınız. Ersun Çıplak'ın bu kitabı bende bu ikinci etkiyi yarattı ve sevdim: Şiirinin eleştirilmesinin gerisinde olmadığını gördüğüm için.

Künye: Ersun Çıplak, *Eksik Emanet*, Karahan Kitabevi - Karayızı / Şiir, Adana, 2009, 63 s.

*

Kenan Yücel'in (1974) ilk şiir kitabı *Uzaklara Atılmış Bir Kedi Hüzünü*'nde, ilginç, başarılı, hoş şiirlerle biraz gevşek dokulu ya da başarısız 45 şiir iç içe. İşi sundan zor ki Kenan Yücel'in, iyi olmayan şiirler daha ilgi çekecek ve şaire yanlış baskı uygulanacak muhtemelen. Şair bu tuzağı aşabilirse, kendi payıma onun günümüz şiirinde yer almasının ve bunun ince bir çizgide de olsa varlığını sürdürmesinin yararlı olacağı kanısındayım.

En belirgin özelliklerinden biri bu şiirin, somut-soyut imgeleri başka somut imgelerle anlatması bana göre. Bir başkası, dizeye değilse de bütün ifadelerle önem vermesi.

Bir başkası da, kentte yazılan şiirin de doğayla, kent dışındaki yaşamla bağı koparmadan kalabileceğine örnek olması.

Soyut-somut imge ilişkisi örneklerinden biri, kitabın adı bence. Bu ad uzaktan soyut bir imge gibi görünebiliyor; nitekim kitabı ve ilgili şiiri okumadan önce bana böyle gelmişti. Ama okuyunca şaşırıp kaldım, gerçekten hüzünlendim:

Bakımından vazgeçmek istediğiniz kediyi çok uzaklara bırakmazsanız, belli uzaklıktaki bir yerden gelir evinizi yeniden bulur. Biraz mahzun, biraz ezik, mutlaka kırgın, ama biraz da suçlu gözlerle çevrede gezinmeye başlar. Çocukluğumdan hatırlıyorum: Tavukların yumurtalarını, yoksa civcivleri mi, yiyen bir kediyi çok uzaktaki dağlara, ormana bırakıp dönmüştük...

GAYYA

Gereği yok artık bu odada durmanın
Sensiz yokluğumda gelince sen
Bedenini saracak bu boşluğu duyacaksın

Odamın kapısını usulca aç
Önce nesnelerin renklerini gömen tozu bulacaksın
Sonra kışı bekleyen bir ağaca özenmiş her şeyi
Kalemler pipolar sözlükler
O büyük sözlüklerde ikimizi dolaşabilirsiniz
Mesafeler nerede biter aşk nasıl yorulur

Suyun kuma karıştığını göreceksin
Güneşi örten bulutun hüznünü ama
Hiçbir mevsimde beni izleyen denizin adını fısıldama
Oturluklan

En sevdiğim pipoyu bulacaksın masamda
Benim yerime avucuna al
Dudaklarına götür kurumuş ağızlığını
Mesafeler nerede biter aşk nasıl yorulur

Perdeyi arala beni bekleyen denizi göreceksin
Avluda biriken güneşin boncuklarını üstüne savur
Bir ağaç kökü gibi ellerimi anımsayınca
Ona seslen

Benim için

Şehvetin mezmurunu oku
İkimizin arasındaki mesafeyi arzulayacaksın

Hüseyin ALEMDAR

“AŞKYÜZLÜ”

– İlhan Berk için

Babama şiir susmuştum siz sözü güzeldi eskiden
sonra kendime gizli günahlar yaptım senlerden

Kitaplar iç içe kapalıydı denizler dürüldü açtım
göğsümdeki kilite bir yalan uydurdum senlerden

Gök iyiydi sabahları erken uyanmak artık iyiydi
ayağımı toprağa bastıkça çöl fakiriydim senlerden

Bir beyaz bir esmer ova ova eskittim kumrallığımı
iki gidip üç dönmeyi öğrendim geceleri senlerden

Ne kadar günlerim vardı *aşkırmak* dünyaya dairdi
sonra ölüm sözcüğü düştü sineme ölenece senlerden

Sunu

Sonra birdenbire uzun büyük bir sessizlik oldu
bu dünyadan upuzun b'İlhan Berk geçti senlerden

Dünyada elbette herkese yer var; ama bilinen şeylerin dobra söylenişi tek özelliği olan bu kitaba bakınca, Yeşim Ağaoglu'ndan iyi şiir çıkmaz kanısına vardığımı söylemeliyim burada.

Künye: Yeşim Ağaoglu, *Eflatun Sır*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Mart 2007, 53 s.

Başka somut imgeler: “güneş turuncu bir jeton / gibi düştüğünde sabaha / müzik kutusu mudur nedir şu horoz / hemencecik başlıyor uzun uzun ötmeye” (“İrikara”, s. 35), “sarılırdın / teninde tarçın kokan bir salep sıcaklığı” (“Elmarmut”, s. 38).

Salyangoz, örümcek, arı, kelebek, karınca, kuş, balık adlarının kentte yazılan bir şiirde geçmesi güzel; bu bağlamda şu dizeler de:

“bir arı, bütün çiçekleri dolaşmış, / gelmiş ayağımın çiçektozuyla, / en güzeli pembe bir güldü, diyor, / cama çarpıyor kendini öldürseye,” (“Şiir Kayığı”, s. 31).

Genç yaşta, insan sıcaklığı taşıyan geleneklerin, yaşam biçimlerinin değişmesine, unutulmasına direnmek, anılara sahip çıkma çabası içinde olmak ve elbette, bütün bunları, şiirin kendine özgü,engin ve ileriye dönük yüzü içinde yapmak, güzel.

Acılar, hüznüler bile, artık geçtikleri için, ince alayla anlatılıyor bu şiirde (“Gereğe”, s. 41-42).

Son olarak, bu şiire özgüven gösterisi değil de, yenilgi görünümü durumların çelebice anlatımı, elbette anlatımcı bir dille değil, daha çok yakışıyor gibi geldi bana ve bu duyguyu kitabın 52. sayfasında yaşadım...

Bu değerlendirmeyi yazdıktan birkaç gün sonra Kenan Yücel'in ikinci şiir kitabı *Örselenmiş Ruhlar Badosu*'nu ediniş doğrusu biraz tedirginlik içinde okumaya başladım. Beklentiyeye girdiğim, merak ettiğim içindi tedirginliğim daha çok. Bunun için hemen bir kez daha okudum.

Üç bölümlü kitabın ilk bölümünde yanılmıyorsam Burgazada şiirleri, ikincisinde aşk şiirleri, üçüncüsünde toplumsal sorunlara yönelik şiirler yer alıyor.

Sonuç: Ne sevinç, ne düş kırıklığı. İlk kitaptaki Haydar Ergülen özelinden yola çıkılarak 1980'ler şiirinin yoğun imgesel yapısına yönelik eleştiri ve isyandan (“İmgelem Kuşağı”, s. 15-16) biraz vazgeçilmiş gibi. Genel olarak da, ilk kitaba göre sanki daha derli toplu, ama belki de eksik olan bu kez de savrulmuş. Bende de kararsızlık!

Sevdiğim şiirlerin çoğunluğu son bölümden: Örneğin, “Onur Kalibre”, “Bulantı”.

20. yy sonuyla 21. yy başları Türkiye'sinin yönetsel haksızlıklarını yansıttığı için sevdiğim bu şiirler, dileyleyim ki gelecek kuşaklara bir anlam ifade etmesin. O kuşaklar kitaptan ya da genel olarak, başka tür şiirlerle ilgileninler.

Bu şiirleri sevmemin bir nedeni de, genelde toplumsal duyarlılık şiir heveslilerince bu alanda çok şiir yazılmak istenmesi, ama bunların çoğunluğunun şiir olamaması. Kenan Yücel'in bu şiirleriyle, bu bölümdeki başka bazı şiirleri, sıcak toplumsal acılara yönelik şiirler için iyi örnekler.

Türk şiirinin ünlü bazı dizelerine, türkülere, bazı kalıp sözlere göndermeler, buralardan harf, sözcük deyişimleriyle başka çağrışımlar elde etmeler, çok yinelenmediği için biktürmüyen sözcük oyunları, şiirleştirme yöntemlerinden bazıları kitabın.

İkinci bölümdeki şiirlerin kösnül aşka yönelik olanlarını pek tutmamama rağmen, sevdiğim dizeler olarak da buradaki bir aşk şiirinin bitişini alıntulamak istiyorum:

“nasıl da tatlıdır sakar hallerin / sakarım! çarp ve dök / üstümden yalnızlığımı // iyi yazlar olsun sevgilim” (“Sakarım”, s. 46).

Ama “yağmurlu yıllarıma doğan güneşsin” gibi (s. 50) gibi ortalama, ortamalı sayılabilecek söyleyişler de herhalde gerekli olmamalıdır artık günümüz şiirinde.

Kenan Yücel, serüvenini merak edeceğim genç şairlerden biri.

Künye: Kenan Yücel, *Uzaklara Atılmış Bir Kedi Hüznü*, Yitik Ülke Yayınları, İstanbul, Nisan 2007, 73 s.

Ve *Örselenmiş Ruhlar Badosu*, Digraf (Şiirden) Yayıncılık, İstanbul, Ocak 2009, 72 s.

*

İlk şiiri Attilâ İlhan'ın yönetimindeki *Sanat Olayı*'nda 1980'lerde yayımlandığı belirtilen **Yeşim Ağaoglu**'nun (1966) 1995-1997 yıllarında arka arkaya beş şiir kitabı çıkmış. Tümü Liman Yapımevi Yayıncılık'tan olmak üzere: *Yanlıklar Şehrinde Randevu* (1995), *Hırsızlama Aşklar Gri Yalnızlıklar* (1996), *New York Blues* (1997), *Portakal Tek Meyve Değildir* (1997), *Başka Gezegenin İnsanları* (1997).

Bu kitapları okumadım; ama elimde bulunan 6. şiir kitabı *Eflatun Sır*'daki 40 şiiri iki kez okudum; bunların tümü aynı şiirin değişik varyasyonları gibi geldi bana. Yaşanıp bitmiş, yarıda kalmış, sürmesi istenen, sözde gerilim yüklü ilişkilerin, özelemlerin, yalnızlığın, birinci tekil ağızdan genelde ikinci tekile seslenmesiyle söylenen birbirinin benzeri şiirler.

ÜÇ KADININ BİR ERKEĞİ

-I-

Oğul

baban tenime bağısladı seni
azalmış adımı adınla tamamladım
seni doğurduğum gün
bir kartal edindim ruhuma

sarıyorum pamuklara
yıkıyorum bedenini
yasaklı yerlerini ilk gören benim
dilene dişine kurban memelerim

ağaçlarım rüzgârınla dal budak
otlarım seninle çiçekli
babamsın adını verdim
kocamsın soyadın ondan
umudumsun oğul
umduğum sevdayı ver
seni seven kadınlara

-II-

nikâh günümüzü anımsa
sevgili kocam
ayaklarımızdı yorulmuş ayaklarımız
düşlerimizin koşmasından perişan
annendi yöneten sahnemizi
çekip gitmek istedim kıskandım
sandım ki ilk kadın benim sana

annen aramızda gardiyan
kıldan köprüler üstünde yürürdün
bana mı gelsen, onda mı kalsan
memeden ayrılışın ihanetiydi
saçlarıma bıraktığın parmaklar

beraber eskidi günlerimiz
resimler sarı, yatak küflendi
ellerim ellerin gibi geceler ikiz
başka yüzler istiyoruz bakmaya
kızım tazeliyor beni
kızım armağan sana

-III-

üçüncü kadının hayatında
yazlarının kumsalıyım babacığım
öfkelerin bende kırılıyor birer birer
bıyıklarının altında
bana saklı tebessümler
dilersem oynarım sakalınla

-IV-

üç kadın mutluluğa yeter mi
az mı gelir yalnızlığa,
bir erkek durmadan ufalıyor
her kadında bir parça...

SAVAŞÇI

*Aleksandram mızıkla çalsın
Siyaha çalar parmaklarıyla
Güftesi bayağı şarkılar
Adi havalar
Meyhane acı zeytinyağı koksun
Sen hoşnut ol Yanakımı*

Sait Faik Abasıyanık

savaşçı gibi daldığım mutfak ortalarında
masalın uzununda
allah'ın koynunda
upuzun ırmak boylarında
elimde çatal bıçak
kazıp duruyorum kendimi
felakete uğramışlar mezarlığında

felakete uğramışlar mezarlığında
öpmek yok sevişmek dün aşk yok
sanki hizmetkârım
kendime kaldığım odalarda
kendime kaldığım kokular uyumunda
erzak depolarında hatırlamak zamanında
her gün kıvrana ağlaya
her gün tabağı bardağı yıkamaya
lezzete yolcu karınları doyurmaya
tezgâhla aramda mesafe
ve dan dan dan
kendimi vuruyorum bir yandan
bir yandan mutfağın tanrısı ol
bir yandan elinde bez
yıkay yıkay yıkay

işaret koy k e n d i n e ey çirkin ben
doludizgin atlar ve atlar zamanında
çıkamam kendimden kendime geldiğimde
tutarak kendimi balkon boşluğunda
en çok ağladığımda yalvara yakara
yurdum benim mutfagım ben kayıpken cumhuriyet bulvarında
patates mi haşlasam kızartma mı yapsam
her gün bu da yenir mi teraneleriyle
şaşkınım aile mezarlığına dönmüş masalardan masallardan
şaşkınım tüp bitmiş çeşme bozuk
şaşkınım hesap defterleri alışveriş listeleri
ömrümü törpüleye törpüleye törpüleyen ağır
kapı dışında tıktırlarla koyun koyuna

boğarak kendimi ve asarak bir ağaca
kaldığımda içime kaçarak sararmış odalarda
sanki her şey bana yakın benden uzakta
sanki her şey soğuk mezeler sıcaklar soğuklar uyumunda
ben şunu isterim şunun tuzu az
şekeri fazla kaçmış tatlının dudak bükmelerle kaş kaldırmalarla
köşelerimi kesip bir kenara koyuyorum
tırnaklarımı saçlarımı bir kenara
bir kenarımdan bağ koruğu sarkıyor
bir tarafım şekerle korukları ova ova
hemhal olmuşken dünya dertleriyle eğrilerle doğrularla
tezgâhla aramda hep bir mesafe
yamak olmuşum da sanki dünyaya
geride kalıyorum hep yüz metre koşuda

Tamer GÜLBEK

KARA DİKEN

sen şimdi özgürlüğünü
parasız parçalıyorsun:
hafızamın çiklet çiğneyeceği bir durum bu

sen belki de (öteki sen)
parayı paravan yapmışsın
yaşanmamış günlerinden kalan yalnız kırıklığa
ki ktır ktır kesiyorsun kalbinin eksik kulağını
anamlı bir zevksizlikle döşenmiş snop tenhalarda

halbuki hepimiz aynı topta patlayan mermiler değil miydik
halbuki hepimize gösterilmemiş miydi gerçeğin bin türü
daha on yedi yaşında köstekli zamanlarken biz:
aklımın yaklaşamayacağı bir soru bu

ama ne de olsa özgürlüğe tutulmuştuk hepimiz
bu topraklarda böyle bir hayali ekin ummuştuk:
genlerimin geniş getireceği bir durum bu

işte, ben şimdi (öteki ben)
sallamaktayım bir kuru kamışın son yaprağını

zihnimde özgürlük hâlâ
göğsümde bir kara diken.

Musa ÖZ

KULLANILMIŞ BİR GÖKYÜZÜ

Bir sonbahar eklesen gözlerine
Kıyıları örtünür, solgun giysili aşklar üşür

İnce elim geceleri bir serüvene bulaşır

Ne sevinçlerin kıyısı ne de şalvarlı rüyalar
Gecem gündüzüm su kıpırtısı

Bir öpücük alsam yorgan döşek kokarım

Kızların kanadığı anı bir tarihe yorumla
Eski devrin işareti, sarı alıç devri

Dağları patikaları işlerim anılara yaslanıp

Salıncaktan inmiyor yosma bir kuş
Yorganında rüzgâr lekeleri

Hazırlanır gelirim elime bir akşamüzeri

Gül diye dikenini kanatsam, zamanın önsözü değişir
O gördüğün eski aşktır terle örselenir

Kullanılmış bir gökyüzü, bir kuş tarihi

Elim sudur, akışkandır saçlarına
Karınca patikası köşesiyim, haydi ver elini

Öp taşlı yamacından kekre görüntüleri

İrfan YILDIZ

ÇİMENLERE UZANMIŞTI KADINLAR

çimenlere uzanmıştı kadınlar
ruhlarını açıyorlardı elma çiçeklerine
peşlerinden yoktu gelen
içlerinden tüm gidenler
binlerce ak turunç düşüyordu içlerine
binlerce at kovalıyordu erikleri

çimenlere açtılar saçlarını
ak benlerine doğanın
derelerin serin akışına
kaşlarının dağlara uzanışına

herkes gençlik türküsünü söyledi
gelinliğini anlattı
ilk çocuğunu
ilk zıbını
kara acıyı, son zamanlarda
artan

ak örtüler açtılar
papatyaların uzak çağrısına
eriklerin acıkmışlığına
armutların salvosuna

çimenlere serildiler pıtrak gibi
elişlerini döktüler ağaçların altına
ak gerdanlıklarla gülüştüler
zaman durmuştu; boş verdiler ötesine

kaçıncı meydan muharebeleriydi
gökyüzüne karşı, mavi kanları
dökülürken doğanın
kaçıncı deh demeleriydi atlara

Kâzım ŞAHİN

YAYILAN ACI

bir şeyi biliyor olmak yetmiyor yağmuru toprağa inandırmak
yaslanıp bir ağaca sevdiğin kadının nefesini duymak
alışmamak için olan bitene
neşesiyle duvarlara resim yapanı bulmak
gözlerimizi kalbimizi ve ayıp yerlerimizi açanı
nasıl geçer 24 saat - günün tamamı mı-
artık bizden geçti mi her şey...

bir şeyi biliyor olmak yetmiyor göz göze gelmek
nefes alan bir taşın yamacında eski hikâyelere inanmak
dünyayı üfleyp inşa eden o koro
kelebeklerin doğup öldüğü rüzgâr
sev beni gözlerini kapayarak
omuzlardan geçen bulutlar yoğununca...o ıslaklık

bir şeyi biliyor olmak yetmiyor havanın yoksulluğu zorluyor
kapanıp yıldırgan ırmağa dinlemek için derin sesi
uğultu kaç kat derininde kalbimizin
acı böyle yayılıyor zamandan bize
kutsanmış bir sevdıyla

Cihan OĞUZ

Yine Ödül... Yine Ödül...

• *Pes etmek* ne şaire yakışır, ne eleştirmene. *İnatçılıkla* karıştırmamak gerek. Evet şair bir *keçidir*, eleştirmen belki onun bin katı. Ama *yanlışta* inat etmenin bir direnişten ziyade statükoyla yakından ilgisi olsa gerek. Sözü nereye mi getirmek istiyorum? Gayet basit: Şu meşhur tartışmaya: Ödüllere.

Dilimizde tüy bitti. Eğer buz üstüne yazı yazmıyorsak, tek bir açıklaması olabilir *hâlâ* ödüllere bel bağlamanın, onu *histerik* şekilde savunmanın: *İnat*.

Anlaşılan ödül konusu şairlerimizin *yumuşak karnı*, çocuksu zaafı. Kimse tartışmaya girmek istemiyor. Bu saatten sonra ödül mekanizmasına karşı çıkarsa geçmişini reddedeceğini sanıyor. Çünkü ne yapsa, kitaplarında o *ödül lekesi* bir iz gibi kalacak. Belki de kendince haklı. Belki de o cesareti şairlerden beklemek çok safça bir şey.

Yine ödül konusunu gündeme getirerek niçin mi fincancı katırlarını ürkütüyorum? Çünkü *Sincan İstasyonu* dergisinin Mart 2009 sayısının başyazısı -sıkı durun- "*Şairler, şiir jürilerinden çekilmeli mi?*". İnanın tartışmanın -yanlış bir cepheden açılrsa da- yüreğime bir nebze su serptiğini itiraf etmeliyim. Demek ki sevgili şair ağabey Abdülkadir Budak da aslında ödüller konusunda biraz *rahatsız*. O rahatsızlığın *kronikleşmesini* dilemekten başka bir temennim olamaz!

Ne var ki, yazının içeriğine bakılırsa, bu rahatsızlık, ödül kurumunun reddinden ziyade, *tumar edilmesine* yönelik önerilerle sınırlı. Efendim, şiir ödüllerinin saygınlığını yitirmesinde, şairlerin jürilerde yer alması rol oynuyormuş. Eğer jüri üyeleri büsbütün eleştirmen ve akademisyenlerden oluşursa, hakkaniyet daha iyi sağlanırmış. "*Şairin şairi ödüllendirmesi?*" gibi bir durum büyük ölçüde ortadan kalkarmış.

Ödüller konusundaki *nihai* öneri bu mu olmalıydı? İşin özüne yönelik en küçük bir şairane kıpırtı, duyarlılık, itiraz yok mudur? Şairleri birbirleriyle sidik yarışına tutturmanın yanlışına neşter atılacağına, o yarışın sandık başı görevlisi olarak eleştirmenlerin veya akademisyenlerin *-erkeleliğine* demek istemiyorum- riyasetine mi sığınmak gerekir? Bu mudur şairlerin ufku?

Başyazı, "*Ne dersiniz?*" sorusuyla bitiyordu. Bilmiyorum, yanıtları beğendiler mi?

Şairler "*gafiller cephesi*" olarak nitelendirdiğim ödül mekanizmasına tamamen sırtını dönünceye kadar itirazım sürecek. Tek olmadığımı da biliyorum. Sesime yankı beklediğimi söylesem, çok şey mi istemiş olurum?

Dergiler... Hayati Dizeler...

• *Üç Nokta* dergisinin 2009 Bahar sayısı "*Şiir Defteri 2009*" ekiyle birlikte yayımlandı. *Şiir Defteri* çok ayrı bir incelemenin konusu. Ben dergiden, şiirlerden söz edeceğim. Dosya konusu "*2000'ler*"... *Üç Nokta* dergisinde daha önce de '60'lar, '70'ler, '80'ler ve '90'lar dosya olarak irdelenmişti. 2000'ler, kapsamlı, aydınlatıcı, merak çoğaltan bir dosya olmuş. "*Milenyum kuşağı*"nın omurgasını ve dayanaklarını anlamak açısından çok önemli görüşlere, söyleşilere yer verilmiş. Soruşturmayı hazırlayan Ezgi Okay'ı kutlamak lazım.

Özellikle Şeref Bilsel'in Ece Ayhan, Can Yücel, Metin Eoğlu, İsmail Uyaroğlu, küçük İskender ve Altay Öktem'den söz ederken -sağolsun beni de anmış- tarih, cinsellik ve politika gibi geniş olgulara farklı kenarlarından değinen; çoğunlukla ironik dokunuşlar da taşıyan şiir anlayışını "*Perdesiz Şiir*" olarak nitelendirmesi çok özgün ve cidden şaşırtıcı bir saptama.

Ezgilere bambaşka bir renk kazandıran, sıradanlığın dışına çıkan "perdesiz gitar"ın mucidi Erkan Oğur'un çabalarını anıştırması da ayrı bir onur vesilesi.

Bilsel, "*Bu şiir, genel ahlâka sataşma cesareti dikkate alınınca 'arsız şiir' olarak da yaftalanabilir. Her halükârda 'sivil'liği sınayan en cesur girişim olduğunu söylemeliyiz*" diye de ekliyor.

Dergide yer alan şiirlere gelince: Zeynep Köylü'nün "*Sesi Olmayan Ağıt*" adlı şiiri, imgelerindeki derinlikle dikkat çekiyor. Kusursuz bir manzume, iç acıtan *ayrılık* çığılığı:

"taşlar yarıldı
gölgeye geçirdim çoğalan tırnaklarımı
yaklaştıkça acır yüzümde zaman
elimi tutan biçimsiz ayna
derimi sızlayan nehir
bir makasın yalnızlığıyla
göğü kesen adamların kazdığı mavi
dinliyor kuzgunun geçişini"

Gökçenur Ç. şimdiden yılın en güzel şiirlerinden birini yazmış: "*Evli, çocuklu, orta yaşlı bir mühendisin kusursuz yaşam döngüsüne övgü*". Biraz ironik, ama çokçası hepimizin *derdine* ortak payda taşıyan o bitimsiz dizeleri çok sevdim:

"Her sabah, tam yazmaya başlayacakken savaş çıktı diye
girişiyor odasından içeri emir eri,
yazacak bir şey bulamıyor zaten,
sevgilisi değil artık sözcükler, acımasız askerleri.

Akşam, savaşı kazanan ama askerlerini yitiren
bir generalin yorgunluğuyla dönüyor eve,
yemek, çizgi film, akraba ziyaretleri
uyuyana dek devam ediyor göreve."

Aynı dergide Ayşe Nalân'ın "*Zodiac Mutsuz Kadınlar Çetesi*" adlı şiiri de hayli *avangart*:

"Beni bir korku doğurdu
Ben bir korku
-geceye ilerleyen siyah şemsiye-
İn, in döne döne indik iniltimizle
Dizili burçlar, kapılar
Kırık narlar tuttu içimi"

• *Sözcükler* dergisinin Mart-Nisan 2009 sayısında Erdal Alovera'nın "Tasvir" şiiri var. Bazı dizeler insanın içini ürpertiyor: "*Sesin bir çingıraktır / Evinin yolunu yitirmiş / Çocuğu çağırın*".

Metin Fındıkcı'nın "Usta" adlı şiiri de *usta işi*:

"Ovada dolaşan bir kırsağı kıskandıracak kadar
Atlasında doluşturdım ellerimi/

Bu ayrılığın haykırışı
Güvercin gerdanına benzer
Kalbi bir savaş yıkıntısıdır
Göze teslim olmayan, içindeki ateş
Soylu bir düşün kandilinden yakılmış".

Metin Fındıkcı'nın *talih*siz bir tutumundan da söz etmeden geçemeyeceğim. Fındıkcı, "*Kasvet*" adlı o güzelim şiirini Mart ayında hem *Akatalpa*, hem de *Alaz* dergisinde yayımladı. Bunun kötü bir *dalgınlık* sonucu olduğuna inanmak istiyorum. 1987'de benim de başıma gelmişti. Aylar önce *Çağdaş Türk Dili* dergisine gönderdiğim bir şiir yayımlanmayınca, dergide bir daha yer almayacağı zannıyla *Edebiyat Dostları*'nda

NECATİGİL'İN BALAYI

Yıl 949, yaş 33
Gençsiniz!
İlk kitabınız çıkmış
Evler yazılmamış daha
Yeni evlisiniz.

Aynı yıl, Kasımın 15'i
Balayına Bursa'ya geldiniz.
Çelik Palas, oda no: 207
İsim, imza alındı,
Mesut; yerleştiniz.

Odanız ovaya bakıyor
Ovada acı sarı sonbahar...
Tarlalar boş, ötelere ölü çizgi
Nilüfer amaçsız akıyor.
Siz pencerede dalgın,
Bir şiirin içindesiniz!

Aşkınız ilgi bekler,
Yetmez; arada öpseniz.
Önünüzde yazılı kâğıtları,
Okuyacaksınız; vazifeniz.
Babadan kalmamış ki,
Öğretmensiniz.

Biliyordunuz;
Nâzım şehirde hapis.
Ziyaret etse miydiniz?
Mimlerler, sürerler...
Etmediniz!

Ertesi gün, çıkıp dolaştınız
Çarşılar, sokaklar, türbeler...
Alışveriş ettiniz,
Yediniz, içtiniz.
Akşam otele döndünüz,
Konuştunuz göz göze,
Odanıza çıktınız,
Seviştiniz!

17 Kasım, sabah
Hesap istediniz.
80 lira, 25 kuruş.
Ödediniz!
Böylece bitti balayınız
Gittiniz!

Beşiktaş'ın yukarılarında, yani Levent, Etiler, Ulus, Bebek gibi lüks semtlerde ise müzik ve sinema dünyasından sanatçılar yaşıyor.

Onlar ayrı bir dünya, biz başka bir galaksiyiz.

yayımlamıştım. Yine Mart ayıydı. Aynı şiir -kötü bir şaka gibi- iki dergide birden çıktı. Çok utanmıştım.

. *Kitaplık* dergisinin Nisan 2009 sayısında Ahmet Güntan'ın "Parçalı Ham 36. Büyük Ortadoğu Karmaşığı" adlı şiiri ilginç de ötesinde. Avangart, ama dayanakları ve güncel tutamakları var. Her ne kadar şiirin örgüsünü "bok" metaforu oluştursa da, sağlam bir ironik temel kendini gösteriyor:

"[Ne bok – mu var] [Var bir bok]
Çok önce ilk kez ayrılığı görmüştüm ama nasıl biliyor
musun öleceğim kederden bayağı öleceğim - diye
düşünürken gelmişti gidip yapıp dönünce aşk acısı
azalmıştı yenildiğini görmüştüm kederin.

BAŞBAKAN: Türkiye bağışsıklarını temizliyor. [2009]

[Başbakanım]
Küçük adamın onurudur bok.
Yiyor ki çıkıyor."

Beşiktaşlı Edebiyatçılar

• 2000 yılından beri Beşiktaş'ta oturuyorum. Tek bir nedeni var: Burada doğmuşum. Yıllar sonra doğduğum yere dönmek istedim yani. Kızım Gizil 7 yaşında. Bu yıl 1. sınıfa başladı. Okulu da Büyük Esmâ Sultan İlköğretim Okulu. Ama okulun bir özelliği var: Behçet Necatigil Sokağı'nda. Kızım şimdilik bir şiirin adını taşıyan sokakta okumanın ne anlama geldiğinin pek farkında değil. (Sahi, bir anlamı var mı?) Ama Beşiktaş'ta geçmişte olduğu gibi bugün de hayli edebiyatçının oturduğunu biliyorum. Ara sıra Cezmi Ersöz ile meydana çaycıda karşılaşıyoruz. O köpeğini gezdiriyor güzel havalarda. Biraz laflıyoruz. Bizim oturduğumuz yere çok yakın bir yerde, Jandarma Mektebi Sokak'ta eski Ankaralı şair Bilal Kayabay'ın evi var. Onun birkaç ev altında da tiyatrocu Ulvi Alacakaptan oturuyor. Üçümüz de akşamları ve tatil günlerinde aynı marketten, Maho'dan alışveriş yapıyoruz. Alacakaptan henüz bizi tanımıyor.

Romancı Hamdi Koç da bize yakın sayılır. Abbasağa Parkı'nın orada, Kuyu Sokak'ta oturuyor. Bir kez kızıyla el ele yürürken gördüm parkın yanında. Ben de kızımla birlikteyim. "O amca romancı" diye Gizil'e gösterdim. Henüz Hamdi Koç ile tanışmış değiliz. Belki parkın oradaki çaycıda bir gün tanışırız. *Melekler Erkek Olur* romanını çok sevmişim. Romandaki argo düzeyi epey yüksekti. İyi de satıldı, okundu o roman. Arkasından *Çiçeklerin Tanrısı* geldi. Yazınsal anlamda çok daha iyi bir düzey taşıyordu. O yüzden de fazla ilgi görmedi zaten. *İyi Dilekler Ülkesi* adlı son romanı da mükemmeldi. Aradan epey zaman geçti. Hamdi Koç'un yeni romanını dört gözle bekliyorum.

Koç'a ilişkin beni tedirgin eden tek şey, bir röportajında, ODTÜ'de okuduğu halde sola, solculara yönelik sevimsiz sözleri oldu. Biraz midem bulandı doğrusu.

Şair Metin Fındıkçı da bir dönem Beşiktaş'ta oturdu. Sonra Fatih'e, kendi evine geçti. Ama son dönemde yine buralara gelmeyi tasarladığını biliyorum.

Beşiktaş'ta oturup da başka takımı tutana pek rastlanmaz. Babam Doğan Oğuz koyu bir Beşiktaşlıydı. Ölene kadar hiç takım değiştirmedim. Ömrü boyunca Edirne'de yaşayan dedem Eşref Oğuz da öyle. Anne tarafı ise olduğu gibi Fenerbahçeliydi. Ben ve kardeşlerim de öyleyiz. Eşim *ne yazık ki* Galatasaraylı. Ama kızım Gizil, Beşiktaş'ta oturmanın yarattığı "mahalle baskısı" nedeniyle daha şimdiden kara kartala tutkun. (Bu kadar hasbihal içinde Ramis Dara'nın ve onun -tesadüfe bakın ki- yine Behçet Necatigil Sokağı'nda oturan oğlu Doğa ile kızı Ilgım'ın da *hasta* Galatasaraylı olduğunu unuttuvermişiz!)

NEREYE, EY GÖZYAŞLARIMIN SICAKLIĞI?

Ömür BİNGÜL

Yıl 2001... Yer İstanbul, Ümraniye. Her geçen gün kötüye giden maddi durumu sebebiyle, geçim derdine düşen Ömür (Tokgöz) Hanım, sonunda ev işlerini bir kenara atıp iş bulmaya karar verir. Haftalar aylar süren iş bulma çabalarına rağmen bir türlü olumlu sonuç alamaz. Yine de vazgeçmez bu kararından Ömür Hanım. Komşusunun kızı Fatma'nın yardımıyla birkaç iş bulur, çalışır ama nedense tutturamaz; bırakır. Fatma daha sonra, "Kadıköy'de ajansların olduğunu ve oralarda mutlaka kendine göre bir iş bulabileceğini" söyler. Ömür Hanım ertesi gün tutar Kadıköy'ün yolunu ve birkaç ajansa, "işsiz olduğunu, bir iş talebi için geldiğini" bildirir. Bir ajans Ömür Hanım'ı dinler; "daha önce hangi işlerde çalıştığını, nasıl bir iş düşündüğünü" sorar. Ömür Hanım da "Ne iş olsa yaparım" der.

Ajans yetkilisi, masasında dosyaları karıştırırken başını kaldırır ve bu kez "bir yaşlı adama bakıp bakamayacağını" sorar.

Ömür Hanım ajansın kapısından, evine dönmek üzere yola çıktığında çok mutludur. Çünkü aylarca süren iş bulma çabaları sonuç vermiş ve sonunda aradığı işe kavuşmuştur. O akşam koca bir tencere et pişer Ömür Hanımların evinde ve o sevinçle, afiyetle yerler. Nasıl olsa artık bir iş bulmuştur...

Ama yine de Ömür Hanım'ın içinde kuşkuyla karışık bir tedirginlik vardır. Tanımaz etmez adamı. Bakacağı yaşlı adam nasıl biridir acaba? Huysuz mu? Yüzü asık mı? Yoksa bunak mı? Ya da sinirli mi? Altına eder mi? Ömür Hanım yüzünü ekşitir birden.

Sabah olduğunda Ömür Hanım, yol boyu bu düşüncelerle Kadıköy'e, bakacağı yaşlı adamın evine varır ve kapıyı çalar.

Ömür Hanım artık işe başlamıştır.

Henüz aradan iki ay geçmiştir ki, komşu kızı Fatma evlerine misafirlige çağırır Ömür Hanım'ı...

Fatma 22 yaşında genç bir kızdır. Çaylar içilir, börekler yenir; havadan sudan, kötüye giden yaşam koşullarından bahsedildikten sonra laf döner dolaşır, iş konusuna gelir.

Fatma sorar:

- Ee, iki aydır çalışıyorsun, nasıl beğendin mi işini? Adam nasıl biri, kimdir, necidir?

- Bilmiyorum, der Ömür Hanım. Pek konuşmuyoruz ki...

Komşu kızı yüzünde parlayan bir şaşkınlık ifadesiyle:

- Aaa, der. Nasıl olur? İnsan baktığı adamın kim olduğunu, ne olduğunu bilmez mi? Hiç mi sormak gelmedi aklına?

- Yok vallahi, hiç bilmiyorum, sormadım da. Yalnız ters ve aksi biraz... O yasak bu yasak... Eve hiç kimseyi almaz, gelenleri kapıdan kovar; televizyonu açmaz... Sıkılıyorum anacım, bırakacağım...

- Bırakma, neden bırakıyorsun ki işi zor buldun zaten? Kolay mı bu zamanda iş bulmak öyle?

- Bilmem ki çok garip adam.

- Adımı da mı bilmiyorsun?

- Ha, adı Fazlı'ymış galiba. Yazı mazi yazıyor işte. Bilmiyorum.

- Yarın bir bak etrafa; kimdir, necidir? Yazar mı, şair mi? İn mi, cin mi? İyice bir öğren, bana haber et...

Ömür Hanım, ertesi gün çalıştığı bu evdeki işlerini bitirdikten sonra, köşesinde bir şeyler yazmakta olan yaşlı adama yaklaşır ve pat diye sorar:

- Efendi, sen kimsin?

Yaşlı adam da ona "Ne oldu?" diye sorar.

-Bizim komşunun kızı var. Fatma! Senin şair yazar olduğunu söyledi de...

Yaşlı adam gülümseyerek:

- Yarın o kız bana gelsin, der. O gelmezse sen de gelme...

Ömür hanım kısık ve cılız bir ses tonuyla "tamam" diyebilmiştir.

Akşam Fatma'ya açıklar durumu Ömür Hanım:

- Fatma, Fazlı Amca seni istiyor. Yarın gelsin, yoksa sen de gelme dedi.

Fatma şaşırır, gerçekten de çok merak etmiştir adamı. "Kimdir, neden onu yanına çağırılmaktadır?"

Ömür Hanım ısrar eder. Mutlaka gelmesini ister; yoksa yaşlı adam onu da almayacaktır eve...

Fatma sonunda razı olur ve sabah olduğunda her ikisi de yola koyulurlar. Ama çantaları yoktur omuzlarında. Çünkü yaşlı adam onu da yasak etmiştir.

Fatma'nın üzerinde siyah renkli, kırmızı otantik işlemeli bir elbise vardır o gün.

Eve varırlar. Yaşlı adam kapıyı bir açar ki karşısında Ömür Hanım ve komşu kızı Fatma...

Yaşlı adam gülümser. Fatma şaşkınlıktan küçük dilini yutacaktır nerdeyse.

Ağzı açık kalmış ve gözleri kocaman olmuştur. Çünkü karşısında koca çınar gibi gülümseyerek duran o yaşlı adam, Ömür Hanım'ın Fazlı Amca diye bahsettiği büyük şair Fazıl Hüsnü Dağlarca'dır.

Şair içeriye buyur eder ikisini de...

Fatma yüzündeki aynı şaşkın ifadeyle içeriye girip etrafa baktığında adeta büyülenmiştir. Fotoğraflar, dosyalar, ödülleri, kitaplar, kitaplar...

Demek Dağlarca burada yaşıyordu. 1967'de ABD'deki Milletlerarası Şiir Forumu tarafından "En İyi Türk Şairi" seçilmişti o. İlkokul sıralarında bayramlarda şiirlerini ezberleyip okuduğu, fotoğraflarını ansiklopedilerde ve televizyonda gördüğü Dağlarca şimdi yanındaydı. Onu evine davet etmişti. Hâlâ inanması gelmiyordu.

-Fatma geldi mi Fatma, diye seslenir Dağlarca.

O incelmış ve titrek sesiyle:

- Evet, geldim, der Fatma; onun ödülleri kaldırıldığı başını Dağlarca'ya doğru çevirerek...

Koca Çınar ellerini uzatır Fatma'ya... Fatma tutar. Sımsıcaktır Dağlarca'nın elleri...

"Ben kimim?" diye sorar Koca Çınar...

Fatma ise orada, tam karşısında duran insanın Dağlarca olduğuna hâlâ inanamayan bir sesle:

- Fazıl Hüsnü Dağlarca, der.

Yanına, kanepeye oturtur Fatma'yı...

Eliyle Ömür Hanım'ı işaret ederek:

- A kızım, üç aydır bu kadın geliyor gidiyor, geliyor gidiyor...

Bir kere de merak edip sormadı kim olduğumu. Tanımıyor, bilmiyor... Onu kovdum, seni aldım... Anlaştık mı?

Ömür Hanım'ın yüzünü korku bürür.

Fatma bunun bir şaka olduğunu anlamıştır.

- Yok, olmaz, der. Onun ihtiyacı var. Ben zaten çalışıyorum.

- Peki o zaman, beni sık sık ziyarete gel bundan böyle olur mu?

Fatma tam 8 yıl boyunca ziyarete gelir Dağlarca'ya...

Dağlarca 8 yıl boyunca Atatürk'ü, Yassıada olaylarını, Nâzım'ı, Cemal Süreya'yı, Orhan Veli'yi, Cengiz Aytmatov'u ve birçok yazar şair dostlarını, onlarla ilgili anılarını, yaşadığı aşkları, kazandıklarını, yitirdiklerini anlatır Fatma'ya...

"Küçükken bir civciv buldum sokakta. Bacağına bir ip bağladım. İpin ucunu da gömleğimin cebine iğneledim. Civcivi cebime koydum, onla bütün gün oynadım. Sonra hava karardı, akşam oldu. Eve götürsem biliyorum ki annem bana kızacak. Evin karşısındaki duvardan bir tuğla çıkardım. Civcivimi buradaki boşluğa koydum. Tuğlayla da kaçmasın diye önünü kapattım. Sabah koş koş gittim yanına. Bir baktım ki civcivim ölmüş. O gün anladım, sevdiğini kendine saklamak cinayettir. Bunu evliliğe kadar götür. Hayatın her anında gerçektir."

Espriler, şakalar da yapar.
Fatma oynar, güler; Dağlarca da ona alkış tutarak eşlik eder.
En çok sevdiği türküdür, "Geçti dost kervanı..."
Edebiyattan, şiirden konuşurlar... Orada, kendi ismiyle aynı olan, Fazıl Hüsni Dağlarca sokağındaki evinde...
Tam 8 yıl...

Ve bir gün Dağlarca hastalanır. Kronik böbrek yetmezliği ve kateter enfeksiyon sebebiyle aniden hastaneye kaldırılır.
Doktorlar yapılan tedaviler sonunda, "durumunun iyiye gittiğini, birkaç gün içinde ayağa kalkabileceğini" söyler.
Fatma 8 yıl boyunca olduğu gibi, yine yanındadır Dağlarca'nın. Başka ziyaretçi kabul etmez...
Gülümsemesi hiç silinmez yüzünden...

Hastanede kaldığı odanın, açık kapısından gelen sesleri dinler Dağlarca...
Yatağından doğrulur:
- Ne oldu, savaş mı çıktı? diye sorar oradakilere...
Sonra yatağında bir çocuk gibi kıvrılarak, içini çeke çeke ağlar.
Orada bulunan bir kişi:
- Yok, der savaş yok...
- Savaş çıkmamış, der Dağlarca... Sonra bu vatan, bu insanlar...
Hüngür hüngür ağlar yatağında Dağlarca... Ve mırıldanır yalnızca kendisinin duyacağı bir sesle:

"Söyle sevda içinde türkümüzü,
Aç bembeyaz bir yelken.
Neden herkes güzel olmaz,
Yaşamak bu kadar güzelken?"

Koca Çınar gittikçe kötüleşir. Hastalığı iyiden iyiye kendini hissettirmektedir. Artık iki gözü de görmüyordur. Ölüm duygusu içine daha bir yerleşir ama ölmeyi de istemez. Geriye döner sesinin yankısı... Azalır, yiter...

"Nereye, ey gözyaşlarının sıcaklığı,
Ki başka birisi yok beni duyan."

İnsanları düşünür ve geride bırakacağını düşündüğü yaşamı...
Kopamaz yüreğine gökyüzüne düğümlediği mavilerden...

"İnsan, dallarla, bulutlarla bir,
Hep o maviliklerden geçmiştir
İnsan nasıl ölebilir,
Yaşamak bu kadar güzelken?"

Dağlarca, Altunizade'deki Başkent Üniversitesi İstanbul Hastanesi'nde enfeksiyonun antibiyotiklere yanıt vermemesi sebebiyle yoğun bakıma alınır. Fakat tüm müdahalelere rağmen 15 Ekim 2008 günü, saat 16.50'de edebiyatımızın koca çınarı büyük şair Fazıl Hüsni Dağlarca 94 yaşında hayata gözlerini yumar.

Vasiyetinde Atatürk İlke ve İnkılapları ile çağdaşlık vurgusu yapan Dağlarca, bugüne kadar yayımlanmış ve yayımlanacak bütün kitaplarının gelirini, kendi adına müze kuran Bilfen Okulları'nda okuyan burslu öğrencilerin eğitimi için kullanılmasını vasiyet etmiş, Kadıköy'deki evininse "Dağlarca'nın Gökyüzü" olmasını dilemişti.

Fazıl Hüsni Dağlarca'nın son yolculuğuna aile fertleri, edebiyat ve siyaset camiasından önemli isimlerin yanı sıra birçok vatandaşa da katıldı. Tabii orada o kalabalığın arasında iki kişi daha vardı. 8 yıl boyunca Dağlarca'nın bakımını üstlenen Ömür (Tokgöz) Hanım ve nemli mavi gözleriyle Dağlarca kızı Fatma... Dağlarca'nın gözleri de mavidir...

Ve ne tesadüftür ki o gün Fatma'nın üzerinde, 8 yıl önce daveti üzerine, Dağlarca'yla evinde ilk buluşacakları gün giymiş olduğu siyah renkli, kırmızı otantik işlemeli o elbise vardır.

Fatma gökyüzü mavisi gözlerinden süzülen "göz yaşlarının sıcaklığını" bırakır elbisesinin üzerine...

BALKONDA İLK YAZ

Eşimle hazırlanıyoruz,
balkonda ilkyaza.
Turunç çiçeği
sarı leblebi
tuzlu fıstık
mezeler masada.
Kadehimde buzlu rakı
dipliyorum
fırıldıyor başım.
Gözümü bir açıyorum
cıvıl cıvıl
Adana – Karasoku.

Çocukluğum:
Önlük cebimde on kuruşu
uzatıyorum
ayaz yemiş
keskin şalgamcı emmiye
iki bardak taneli için.
Bellegimde rahmetli babam
akşamcı keyfiyle
bir ufak rakı
bir sürahi şalgam
her akşam demirbaş
masasında.
Bizim Nihat'ın babası
Şalgamcılar piri
Konyalı Mustafa'dan.

Şimdi de sürüyor o cümbüş
Karasoku – Kazancılar Çarşısı
arastada. Köşker kütükleri
deri, kösele, bakır, kalay
nişadır kokusu arasında
akşamcının tek lüksü; bardağı:
"Yarasın" diyerek
ilkyudumu kaldırırken.

Kefeni yırttığımдан beri
haftada bir gider olduk eşimle
Karasoku – Asmaaltı'na.
"Artık her şey gibi
Bu da fabrikasyon oldu" diyor
Kebapçı Pöçük Memed;
ezme üstü elkıyması
Acılı Adana yanındaki
şalgama.

Adana, Mayıs 2007

İSTANBUL NİSANI

mürekkepsiz daktiloda
yazılan harfleri okur ya âmâ
işte öyle bahar çiçekleri
istanbul nisanında

Ahmet ÇAKMAK

AŞK

Ruhunla dokunmaktır ateşe
Sonradan sevmek

Meşgule alındı aşk âh!

Ey rüzgârlı bakışların ürpertisi
Eskiyor her şey kendi tazeliğinde

Çiy(i) düşmüş gül olmalı sözcükler
Yazgısı yorgun çarpıntılara kanat
Resimlerden telaşla süzülen

Ey koskoca mevsimleri kavuran elem!
Yaz geliyor yaz
Gökdenizde ıslanmak lazım

Abdurrahman ŞENEL

KÖR FIRTINA

sen dinamit yüklüsün
koş Beşir koş
yakalanırsak öldürecekler bizi
öldürecekler ki şehrin kapısı şenlensin
alçaklarda uçamazsın
yol tutar seni
uç Beşir uç

rüzgârın sesi bir kuş uçarken güzelleşir
ah Beşir gezdiğin yerler alçak
çak çak çak
sana enginler yakışır
sen dinamit yüklüsün

suyun su olduğunu
ateşte yanınca anlayacaksın
iki elin
susmalar ülkesi, iki gözün var
hangimizi kurtaracaksın
çırılçıplak gömüleceğiz köpekler gibi
gömülerek güzelleşeceğiz
kör fırtınalarda
teneke damlarımız da uçacak

kaç Beşir kaç
seni kan tutar
sizin oralardakine benzemez dövüşümüz
deniz, gök, yosun
beyaz gömleğe kan ve gül ile işlenecek
anlamayacaklar zamanın sonsuzluğunu
ah Beşir gezdiğin yerler alçak
çak çak çak

Seda ERİŞ

FLAMİNGO

Şom bir sülfürdür şimdi yalayıp geçen tenimizi

Ben uzun bir süre Varlıkla yığıldım
Nasıldım peki, doğrulttum yüzümü meta-feza'ya
Işığı benden beklenmeyen acımlarla:

Benim küçük evrenselim şizoid bir tutkuydu sadece
Kutsala rağmen ezoterik bir duruşsun Denge Sen
Yüzünde semenderin kutupsal istikrarına karşı
İnkârını yakaran rahatlık.
Yakaran susturan Tinin flamingosu
Senin gelgitlerinle yaşardı.
Ey flamingo kutsal direnişçi!
Yakaran ve susturan Tinin Tınısı
Hangimiz kutba daha yakınız?
Semenderin istikrar sağlamaya çalışan
Terazisi mi yoksa Flamingonun rasyonel
Rahipliği mi?

Gül Ateşin Tanrıyla dansıdır, Savrul
Ben uzun bir süre Varlıkla dargındım
Sen yokluğumun özdeşliğine vardın
İlk malumata duran Sırrımdın.

Doğrudum dünyadaki Anlam'a
Veluttu: ışıdım yıldıncı dürtülere
Bir ses kırıldı çarpan dağlarda aşındım
Vardım

İsmine sülfür üfleyen Evrenseli karşılamaya
Gidiyorum bu Denge karmaşasında

Düşünen Semenderin dönüşümü bu
Birliğime duruyorum parçalanmış larvalara

Aşk kader mi teklif ediyor şimdi bana yüzünde?

Gökhan ARSLAN

GÖKSEVDA

aralıyorum göğü yırtılan yerinden
alaca bir kuş düşüyor

armut ağacına benziyor sesi

kapatıyorum kapısını kırmızının
ellerime bulaşıyor devrik bir cümlenin kanı

ölüsünü buluyorlar dolunayın bir dağ yamacında

ışıl ışıl parlayan bir ağız avucumda
akşamın cama vuran tıkırtısından anlıyorum

dizlerini döven günün sabrını

yeniden başımı çeviriyorum göğşe
yağmurla yıkanan ırmak oluyorum

ellerim çatlak bir güz güzelliğinde

Ahmet ÖZBEK

En acı noktadan başlamak istiyorum: ya da yanıtı zor verilebilecek, zor alınabilecek bir soruyla: *Ülkemizde yazılan şiir, yeterli bir biçimde kendisini ifade edebiliyor mu? Ya da her iyi şiir hak ettiği yerde bulunuyor mu? Yani fazla dikenli yollarda dolaşmadan okur yüzlerine ulaşabiliyor mu yazılan-çizilen bunca şey?*

Eğer edebiyatımızın, dolayısıyla da şiirimizin artık vebası olmuş "ilişkiler toplamı" bütün genç/taze anlatımsal deneyleri değerlendirmede ve "filizlenerek ortaya çıkmaları" desteklemede olumlu bir niteliğe bürünmüş olsaydı bu soruya duraksamadan "evet" yanıtını verebilirdik. Oysa, şiir mekânları solgun ve kırılğan bir 'cemiyetleşme' ya da 'kulüpçülük' kimliğinden uzaklaşmadıkça bu sorular hemen ve daima ortada ve yanıtını bekleme aşamasında kalacak. Böylece sonunda birörnek düşünen / birörnek yazan; halkına değil birbirlerine sırt vermiş şairler topluluğu hep var olacak bu karanlık ortamda.

Yeni adların bu mekânlara karışmaları çabasıysa, "*bizler gibi yazarsan..*" koşuluyla, 'yorgun / yaşlı adlar icazeti' sonucunda ancak gerçekleşebilir. Böyle bir durumda, şairin 'çizginin dışında kalmak' adına toplumuna uzak, insanına tepeden bakan dar ve karanlık mekânlarda boy veren bir görüntüye bürünmesi pek de şaşırtıcı bir şey değil kanımca. Ve de birtakım şairlerin benmerkezci dünyasında birbirlerine övgüler sıralayarak, dünyadaki eşitsizliğe / haksızlığa göz yumarak yaşamayı seçmesi de. Bunun sonucunda kayıp duyarlıklar/ yayıncılar / anlamını yitirmiş şöhretler üçlemesinde hep otorite kabul edilmiş örneklerin 'dokunulmazlıklarını' her koşulda korumaları da şaşırtıcı değil. Çünkü bu karmaşık *bağ*'ın ilmeğini çektiğinizde ardı ardına dökülecek olan kirli bir "işbirliğinin" yaşaması için 'ilişkilerin' de yaşaması gerektiğini söyleyen felsefeyi anlamak için bir on ikinci yüzyıl bilgisi ya da kâhin olmaya gerek yok sanırım.

Yayıncı, yönetmen ya da 'ad yapmış şair' çevresinde hep uydu genç şairler görmek ister; 'karşı taraf' yani 'onaylanmak ihtiyacında olan' genç şairse böyle bir uyumu 1980 sonrasında var olan 'çıkar uğruna saf değiştirme' mantığına dayalı bir boyun eğme uysallığıyla kabullenirse (ne yazarsa yazsın) şairler sınıfına *kaydedileceğinin* bilincindedir.

Açıkça söylenmesi gereken şeyse şu: Eğer ürün yayımlama ve övülme kolaylığından dolayı belli çevrelere ve zaman zaman kötü yazarlardan oluşan bir yayıncı topluluğuna boyun eğebiliyorsak eğer, şiirin ve şairin onurunu koruyamayacağımız ortadadır; aynı, Yunus Emre'den, Nâzım Hikmet'ten, Attilâ İlhan'dan, Dağlarca'dan devraldığımız şair duruşu ve onurunu korumayı beceremeyeceğimiz gibi.

Bugün şiirimizin, yaşamın, ülkenin ve umudun adaletini kollamak gibi bir işlevi olması gerektiği düşüncesindeyim, bunca olumsuz örnekleri yer yer sıralamama rağmen: Ancak, 'depemlerin' yıkıcı etkileri yanında birleştirici etkilerinin de olması gerektiğini; ancak 12 Eylül sarsıntılarının şiirsel ve şairse bir yıkımı başlatıcı bir etken olduğunu düşünüyorum hâlâ...

Sanırım, salt bu yüzden (şiir değil) şair, okunmama gerçeğinin suçlayıcı yükünü, kırılğan, gün gün daha da kabalaşan, kapitalist sistemin etkisiyle de meta'yı etik tek değer kabul eden yorgun bir toplumun sırtına yüklemeye çabasında ne yazık ki.. Oysa ilkeli davrananlar, eğer ihanet kokusuna da bulaşmamışlarsa hâlâ insanı bir edebiyat adına umut vardır düşüncesindeyim: yeter ki "kazanımlar" uğruna ülküler kaba-karanlık mekânlara gömülmesin... Alkollü, dar dedikodu mekânlarına.

KURTTAN SESLER KOROSU

'*ulur kendini hâlâ sevimli bulan*'

T. Tzara

I
dişleri dilinin aynasında
ulur uğultu ve kara
kuru kuyruğunun kuyusu
bir kemikle iner ölüm
kendi salasının altına

II
duvar ve dağ birdir
yönünü leşten bulana
karınca yiyen demir kusar
çimdiği pas ırmağına
çöp birikirse ağaç olur
kendini duyamayan kurda
der ki:
gözlerini yedim gözlerimin
doydum başkalarının sabahına
sesim dışardan geliyordu
kapattım kulağımı bana

III
çınladı çıplak gölge
gömleğinin cebinde kefenini görünce
tanıdı kendini kendinden önce
der ki:
çamaşırları bir bayrak gibidir
çok yalnız doğanın
urbadan kentleri yakın
bazen iyi bir bahçedir yangın

IV
her ağaç dardır
üstünde birtakım adamlar
uzakları çağırır
kimse bilmez sesin nereden geldiğini
dallar işte bunun için vardır

Hasan VAROL

DENİZ

Gözlerin sabah aydınlığı
Gözlerin akşama doğru gökyüzü
Gözlerin bir denizin kıyıları, Akdeniz'in
Gözlerin bir denizin köpüklenmiş kıyıları
Akça çakılların ince kumların yalandığı.

Gözlerin kımıltısız yüzü sıcak ikindilerde
Akdeniz'in serinlediğimiz yüzü
Sen bu denizsin
Ben de seveni.

Tuncer UÇAROL

3 TEMMUZ 2008 PERŞEMBE, 8.10

Yazko Edebiyat yayımlanırken, bir gün oraya, Çağaloğlu'na gitmişim. Necati Cumalı da oradaydı. Genç bir edebiyatçının adını başkasıyla karıştırdı, utandı. Genç, karşısında. Özür diledi.

Sonunda kendini savundu da: Şairlerin ön adları birbirine benzemese ne iyi olur, dedi.

Onlar da sözcük... Çağırışım güçleri var...

Telefonda, tanımadığınız biri adını söylese, onu tanıdığınız o adlı kişiye benzetirsiniz. Onun gibi.

Arayıcı/tarayıcı bilgisayar gibisiniz siz de.

Şiir de öyle.

4 TEMMUZ, 11.33

Ne güzel çiçek, kuş, ot adları vardır. Onlar (tek sözcüklüler, hele hele bileşik sözcüklüler) sözcüklüdür.

Sebze adları da göz kamaştırabilir birden.

Şu an örnek vermek istemiyorum.

Bir pazaryerinde iseniz, köylere uğrarsanız, karşınıza çıkabilirler. Öyle görerseniz daha iyi olur.

Şehirlerarası yollarda da otobüs pencerelerinden, otomobilinizden, pırt pırt geçerken, köy adlarını kaçırmayınız. Aman aman! Yol çatılarındaki oklara dikkat edin! Onlardakileri hemen andıçlayın.

Sait Maden'in şiirlerinde de geçer bazı mücevher sözcükler.

Şiire şiir katarlar.

4 TEMMUZ, 12.22

Aytül'e, beş tane güzel bitki adı söyle, dedim. Üç tane saydı: Unutmabeni, saksıgüzeli, aşkmerdiveni.

Sonra ekledi: Sabırçiçeği.

Duraksadı:

"Yalnız, sabırotu mu yoksa sabırçiçeği mi?..

Karıştıyorum herhalde," dedi.

12.30

Beşincisini ekledi:

Gelincik.

12.33

Düşününce çok güzel bir sözcük o:

Gelincik.

*

Ancak çok kullanıldı şiirlerde. Yıprandı!

"Lale"lerden de çok kullanılıyor. (Yok yok! "Lale" sözcüğü eski şiirlerde, boyu posu çinilerde, kilimlerde çok kullanıldı. "Gelincik" yeni şiirlerle yıpratıldı.)

Şiirde yeni sözcükler de bulmak gerekiyor.

*

İşlek olmayan Türkçe sözcükleri de yoklamalı.

*

Çok sevdiğiniz güzel yüzler vardır.

Güzel yüzler yıllar sonra eskir mi? Sanki eskir. Görmez olursunuz o büyüü!

Çok sevdiğiniz bir meyveyi düşünün. Her gün o meyveyi yiyorsunuz...

ÖYLE

Öyle durma!

Bir yanım yangından kalan kül

Her günüm ağıtlı bir türkü olur,

Kükürtlü bir solunum üç yönüm

Öyle bakma!

Sessiz bir çığlık gibi

Çoğalan sel

Ağlayan çocuk

Kopan dal gibi

Öyle küsme!

Uzun bir yolculuk sanki

Kuzeysiz yaz mevsimi

Doğusu olmayan gece

Öyle vurma!

Tükenen umut

Yazısız gömüt gibi kalırım

Öfkemi kırılan saçlarımdan alırım

Öyle susma!

Ama yok! Güzel yüz vardır, kişiliği de güzeldir... Güzel vardır, arada bir görürsünüz... Güzel insan vardır, çok da güzel konuşur... Güzel vardır, aynı zamanda çok yararlıdır... Güzel arkadaşlarınız olmuştur, şapşaldır, yıllar sonra ayırdına varırsınız yüzünüzün... Çirkin vardır, konuştuğunda güzelleşir... Yararlı sebzeler de güzeldir... Güzel yüz vardır, gövdesi çirkindir...

Şiirde nasıl bir güzellik vardır? Hepsini olan güzel şiir de var mıdır?

Bir sözcük nasıl güzeldir?

12.55

A. Kadir, A. Osman Hakan, Abacı Tahir, Abasıyanık Sait Faik...

Abasıyanık: Ne güzel soyadı.

*

Bedia Akarsu, Günay Akarsu, Hikmet Altınkaynak, Yusuf Atılgan, Halil İbrahim Bahar...

Binyazar, Bulut, Candan, Cansever... Çamlıbel.

Anıl. Pınar. Çınarlı... Çıracıoğlu. Çiçekoğlu.

Çotuksöken. (Ben "ç" harfini çok seviyorum galiba.)

Dağlarca! (Takma ad olmasın?)

Gülseren Devrim, Gülseren Engin, Burçak Evren.

*

Abdülkadir Paksoy = A. Kadir Paksoy = A. K. Paksoy.

4 ŞUBAT 2009 ÇARŞAMBA, 23.50

Noktalama imleri de birer sözcüktür bazen.

Birer tümce bile olabilirler.

5 ŞUBAT, 19.45

Şapur şupur. Argın. (Yorgun.) Bullak. Püskü. Büğrü.

Didik didik.

Mırl.

Murat DALGIN

DAĞ LİRİĞİ

içli dağ
döktü eskisini
dudağından
- kuşlar?
- bende misafir

yaralı dağ
kıvrıldı sargısına
ta derinden
- sızlayan?
- bir dönüşüm

mahzun dağ
çöktü dibine
dem'inden
- yukarısı?
- diken hâlâ

ağlayan dağ
boşalttı suyunu
çatlağından
- ses?
- ıslak kalsın

dumanlı dağ
izledi geleceğini
göğünden
- ufuk?
- siste uzuyor

Betül ESENER

PERİLERİN CİNSELLİĞİ

öyle bir esmerliktir ki o
bir orman olabilir
ancak böyle tutuşan
yırtılan bir damar ve akar
kar
gibi beyaz, incelikli
bir nehrin ağzı
soluk soluğa denizle öpüşen
karışınca birbirine bazı şeyler
ölüme yakın bir sevinci doğuran
kapkara tüylerindeki o narin ürperti
kutsal "V" harfiyle kuşatılmış
bir dağın etrafını saran
O, Reçine, Amber, Sümbül, Itır
kokuları

akın bizi nedensiz bıraktığı
kim bilinir?
başımızı döndüren
gökkuşağının ortasında renk ki nedir?

elbet bir gün diner etimizin de açlığı!

Gökhan GÖÇER

BUĞDAY LEKESİ

alaca diyorum herkes bir başka bakıyor
o zaman siyah beyaz söyleyeyim size
sözlerimi yukarıya
göğe mi çekiyorlar ne
fişeğe yolladığım kızıla pulladığım arkadaşlarım

sarı alacalar ses veriyor
bir anlatabilsem
kafası kehribar kuyruğu elifli
gizlenir mi kanatları sesi
gider mi benden hiç
yavruya yeni kusmuş buğday lekesi yanakları
uçuşunu mu anlatacak tüneğine çağırıyor
şimdi burada dem çekse demkeş
fişeğe çıksa karakanat
görecek daha çok uçuş var fişeklenecek çok ıslık

Deniz DENGİZ

ÜSKÜDAR GAZELİ

-ilk karşılaşılan yer
12.36

1-orda buluşmalarımız lirik be harfi midir iki dudak mor
[park
kız kedisinde kaçan 9. kardeşimin en sonrasına kalanı
[bendim

2-belkim ben dudak –ve yağmur kesilirim çokça bereketli
[çolak ıtırılar
tersten baksan bana tek makaslı bir öpüşme provasıdır sanki
[üsküdar

3-ayaklarım bir yokuştur marmara denizine kıvrılan bir
[babamdır oysa
senin sırtın şu taksim meydanına benziyor uzun bir
[kalabalık arasında

4-kalbimde depremler sonrası orgazmı gövdemde ne
[güvercinler uçurdum
sanki dalgın bir rüzgâr olmalıyım esince –iyi günler
[demeliyim martılara

5-çünkü ben eski bir bulutum hep kendi içine ağlayan üzgün
[tren geçidi
çöz içimdeki -i kuşlarını biraz sen kal yanımda sıcak
[kelebek kanadı gibi

Adıyaman, Şubat 2009

Halil İbrahim ÖZBAY

BİR SÖZCÜK HAYAT

aynada görüntüm kadar kısa kaldım
bir göründüm bir kayboldu ayna
camın aklına geldim

gövdemi bağladığım toprağa gölgeyi bağışladım
ardımdan döktüğüm sular karşıladı beni
ne çok ses eskittimse
dilinde kaldım neyin

kulağıma üflenen ömürmüş bilemedim
bana kadar ölüm diye gelen
gürültüler içinde bir oyun
kulaktan kulağa oynanan

hayat

kestiğim yerlerinden çoğalan kör solucan
dilimle kanırttığım her sözcüğün altında
ve camdan
yalanıp durduğum yalan

Bengü ÖZSOY

ŞİİR

şiiri nasıl yazacağımı unuttur mu şair
unutur unuttur
bilinçaltında bütün şiirleri
heceler, sesler,
kelimeler, dizeler

şiir bir üçgenle tepe noktasıdır şair
tabanı bilinçaltı

buzdağıysa şiir
küresel ısınma kurbanı ayıdır şair
altı üstü bir

şiirin ne olmadığı ne olduğundan önemlidir ya
şairin de ne olup ne olmadığı
hiç mühim değildir

şiiri sorgulamak sana mı kaldı ey şaşkın şair
dön yüzünü bana tutayım dizelerinden
orgazmın zevkini yaşa

flütte bir do sesi kadar donuk
si kadar silik
re mi fa
süt iç tim
yanan dilimi bir dizeye verdim

şiir mi nedir?
birdir bir.

Alper T. İNCE

MELANET

Artıkça balçığa bulanıyor şehir-
İn aralarına toz melekler savruluyor
Daha fazla eşitlik için
Öpüşürken gözünü kapatmayan kadınların
Eşitlik kemiği eriyor ağzımızda.

Herkes kendi ormanında yangın heveslisi
Siren sesleri sisli bir güne uzatıyor geceyi
Boğazını gıdıklayan bir Keşke kadar pişman
Duyuyorum, başka döşeklerdeki inlemeleri

Reçetemde kesin bir susku yasası
Zayıflayan bedenler değil ruhlar da cabası

Uçsuz bir uykusuzluk düşü sarmış ya şehri
Ters konmuş ayakkabıları koklayan bir sokak köpeği gibi
Kokumuzu bırakıp çoğalacağımız bir sınır çiziyoruz
Orada bir ses çağırırsın diye raya dayanan kulaklar
Trenin gelişini duymadılar

Kılıç
Terazi
Bir zincir olmuş birbiriyle endişeli
Özlenecek bir yankı arıyoruz sessizliğimize.
Bak ısındı toprak, tepemize incek yeni bir ev
Verdiğini alacak burnundan soluyan evren
Her şey başlangıçtaki söz'e dönecek
Hadi bir kadeh daha içelim daha vakit erken

Ahmet YILMAZ

KUYU

kovalar sarkıtılır
su çekilir

ses indirilir
yankısı kuyudan

taş atılır yanar canı
su çılgılık

hep verir de eksilmez hiç

kırk deli
çıkamaz bu sorudan

yuttuğu onca taş

su diye
içtik belki

herkes kendi kuyusunda
bir Yusuf çıkarır bundan

YAZ TARİFESİ

Gültekin EMRE

Hangi yaz hangi şiirlere sığırdı acaba? Her yaz geçip giderken solgun bir güle dönüşmez mi ince bir hüznün sağanağını da bırakarak ardından? Yaz, yazmakla biter mi? Ömür biter ama yazmak bitmez, yaz da! Mürekkebin kâğıda sevdasını kim öldürebilir? Şair bir yolcuysa eğer, yaz da bir yolsa gidilecektir durmadan şiirler yazmaya yazmaya çünkü. “Yeniden bir yolculuğa çıkıyorum özlem” diyor ya şair, her şiir başlı başına yepyeni bir yolculuktur aslında şairin kendine, geçmişine ve çevresine yaptığı.

Yeni şiirlerini topladığı *Yaz Tarifesi*'nde Onur Caymaz, “bir şeyi bitirip yeniden başlamak güzel”e getiriyor sözü. Her şiir yeni bir duyguya, gözleme, soluklanmaya... davetiye çıkarmaz mı? Biten bir ilişki, uzun sürmüş bir kış ya da yaşamın belli bir dönemi de olabilir acılara tutuna tutuna. Acı veren bir ilişki, yaralı bir yüreğin onarılması da gündeme gelebilir şairin dizelerinde. Hayata, kendine, geçmişin solgun renklerine, yitip giden fotoğraflardaki yüzlere yeniden dönüp bakmak için de çıkar şair uzun şiir yolculuklarına. Onur Caymaz, sesi sese, ritmi ritme denk getire getire çocukluğunu da katıp önüne sorgulayarak ânlarını, anılarını ve doğasını, düşlerini, yaşamından ince kesitleri -şiirine neyi ne kadar ağırlıcağı, - “pasosunu kaybetmiş bir öğrencinin / otobüste uğradığı haksızlık duygunu” yenerek çıkıyor düze şiirleriyle; biraz mahcup, biraz tedirgin. “Her şeyin bir ruhu” olduğunu bildiğinden onları görmeye çalışıyor, nesnelere, bilinçaltındaki derin görüntülere sarılıp; çocukluğundan geçip giden, yitip gitmek üzere olan solgun görüntülere, sararmış fotoğraflara bakakalır büyüdüğünü görerek ve buna şaşarak. “Ve sen de öğren” der sevdiğine, “kışa doğru topraktan su / ötekiler yaşasın diye döker kendini yapraklar”. Acılar bitmez dünyada, insanın yüreğinde ama yaşam ağır basar kimi üzüntülerin omzuna basınca.

Onur Caymaz'ın dizelerinde yaşamın devingenliği sürekli, verimli bir şiire evriliyor hayatla kucaklaşa kucaklaşa. Gözlemler inadına şiirin omurliliğine sınımsız tutunuyor ve dizelerin can damarını oluşturuyor: “Bir pazarcının ıslak ayakkabıları / rengârenk tezgâhları yorgun elleri” nasıl can alıcı bir görüntü oluşturuyorsa, kalemindeki en son mürekkep damlasını da kendine akıtıyor nefes bir görüntü çizerek: “Bir dolu defterim varmış kimsem yok”. Yalnızlığını, kimsesizliğini defterleriyle paylaşan ve böylece çoğalan bir şairin iç dünyasına doğru da apaydınlık bir ışık yakıyor ustaca.

“İyi de bir vapur dumanı nereye gider...” sorusuna nerelere gitmez ki diye yanıt verilemez mi? “Vapur dumanı” hayatın özünü, öznesini, imgesini... elmasa çevirmez mi? Herkesin bindiği vapur aynı değildir nasıl olsa, savrulan dumanların yönü de başka başkadır yolculuk boyunca. Onun için aşk da, acılar da, ayrılıklar da, mutluluklar da kişiden kişiye değişir yaşamlara çentik ata ata: Çünkü, “vapurlar elleri yüreğinde çocuktur” bir bakıma. Oysa her kapı biraz gurbete açılır küçük / büyük -ara / tenha- istasyonlarda: “Ve trenler neresi olursa olsun gurbete gider”. Gurbet her yerdir artık bilene, yaşayana, görene... Orası öyle de gemilerdeki çocukları ne yapacağız peki? “Gemilerde karanlığı ezber eden akşamdır çocuklar”. -Çocuklar öyledir yanıp kavruldukça hayatla, büyürler tek başlarına-. Böylesi bir

dize aforizmaya yakın dursa da, “Hayat Bilgisi” kitabında “aşk”la yan yana durur çocukların yolu, yolculuğu ve yalnızlığı, hayata tutunma çabaları. Onun için şair “bir gemi” çizer “ayrılıklardan”; “ayrılık” yazar “şimdi durup dururken” bir şiirin tam ortasında. Bu da bizi nerelere alıp götürür kimse bilmez. Bilseler ne olacak ayrıca. Sonra Cahit Sıtkı'dan el alan bir dize gelip dayanıyor gurbete düşmüş çocukların gönlünden bir çılgılık kopararak, “akşam diyordun” diyerek. Çünkü, “trenler gidiyor”dur “hep bir gönül gurbetine” “yorgun balkon kapıları”yla, “mektupsuz bir ümit”le. Umut, karaborsa da değildir ama ara ki bulasın sıkışınca. “İnsan hep yaralı”ysa “ölülerinden ayrı, ölenlerle birlikte”, hayat kendi mecrasında bir barınak arıyordur şairi de sürükleyerek peşinden. Şairin ve şiirin birlikte sürüklenmediği bir yolculuğu gören, duyan var mıdır?

“Vapur Jetonu”, “Şehir Hatları Vapurları”nın “10 Haziran 1953” gününe götürürse bizi *Kâh ve Rengi* bir ömrü imlemek içindir bu unutulmaz çaba. Hayat, “Aslı Gibidir” aslında, kopyası olmayan bir akşamın düşüne doğduğunda. Bu bir saptama olsa da doğrudur özünde “uzun bir romanmış hayat” tiradı bir başına. Bu kuytu dizeye neler sığmaz ki düşününce iz sürmek için geçmişe, bugüne, yarına gidecek trene, vapura binildiğinde. Geçmiş ki fotoğraflarla besler kendini ve geriye dönüp dönüp bakını: “Fesleğen acıdan konuşur, çocuklar acıdan”. Bu dize yetmez, bunu pekiştirmek gerekiyor daha nahif, daha zarif bir zürafa boynu gibi başı göğe erecek biçimde: “Bu kehribardır, bu ibrişim, bu mine çiçeği / güz budur, ökse budur, kuş buradan vurulur”. Avcı yok, sapanına küsmüş çocuk da, ama onların gölgeleri var yıllara yayıla yayıla yankısı artan anıların bu içli, harlı dizelerin imgelerinde. Yol devam ediyor, yolcu da geçmişe, bugüne ve yarına dalıp gidiyor bata çıka çıkmazların sağanağına, labirentlerin ışıldaklarına... “Hicran” varsa en içli şarkıları yedekleyip, bir şiirde “hazan” da yaprak devşirecektir o som sonbahardan, “hüzün” de olacaktır “sessiz günler”in kalbine saplanıp kalmış bir gül ağacı gömüsüyle. Şair ise tam burada, yani çocukluğunda durur anlamak için geçmişten gelip geleceğe gidene, başını döndüren o uçurumlarda birikenleri. Hayat bir bakıma “Özel İsimler Sözlüğü”dür de geriye dönüp bakınca o yarların karnına: “Yangınlar Ansiklopedisi”yle “Yalnızlıklar Antolojisi” ikiz kardeştir “Yazdan Kalan Öpüşler” kolyesinde bir araya gelen iki değerim taşı gibi.

Onur Caymaz, oradan oraya savurdu beni, ne gurbeti bıraktı, ne de geçmişime gömülüp gitmeyi; hepsi bende pastel bir resme dönüşen sararmış güncelere yerleşeli beri böyle bir havalandırma en temelden gerekliydi.

Yaz Tarifesi, -bütünlüğü, söylemi, imgelerdeki can alıcı etkiyi, hayatı kavrayışı ve şiirin kalbine sokuluşu düşündüğümde- iyi ki yazılmış diyorum, çünkü iyi bir şiir kitabı kendi payıma. Şairin şiir dünyasında anlamlı ve kalıcı bir sığırma, çitasını biraz daha yükseltme.

Hangi hayal gibi -Hayalî'yle bitiyor kitap da- yaz hangi şiirlere taht kurdu bilinmez ama, “yeni bir hayatı” yaşayacağız bundan böyle “artık çırılçıplak keder”le birlikte.

“yaz, yorgun bir tarife... her yere gidiliyor yazdan”

Utku ÖZMAKAS

Beyaz Savunma, Osman Konuk’un (1961) üçüncü kitabı.

Kitap, “Beyaz Savunma” ve “Daha” başlıklarını taşıyan iki bölümden oluşuyor. İlk bölümdeki şiirlerin çoğu daha önce yayımlanan ve oldukça başarılı şiirler. Konuk’un şiir tarihini iyi çözümlemiş olduğu ve bu tarihe dikey bir taş koymak için Turgut Uyar ile İsmet Özel hattından kendine bir kanal açmış olduğu açık bir biçimde görülebiliyor. Şiirindeki ironi ise okuru daima şaşırta bir nitelik taşıyor. Şiir okurunun beklentilerini kırarak, onu düş kırıklığına uğratarak, okurla kurduğu ilişkiyi hep belirli bir mesafede tutmayı başarıyor.

Konuk’un şiiri birçok bakımdan bir “tespit şiiri”. Elbette pek çok şiir belirli tespitler içerir; ancak Konuk’un şiirinin doğrudan bu kavramla ele alınmasına neden olacak kadar çok merkezi bir yerde söz konusu tespitler. Konuk, genellikle şiirinin merkezine bir tespitini alıyor ve şiiri onun üzerinden kuruyor. Burada “sosyolojik göz” denebilecek bir gözün devreye girdiğini de söyleyebiliriz. *Sosyolojik gözün* görme alanına takılan bir görüntü, *vicdan* ile *zekâda* yarattığı bir “rahatsızlık” nedeniyle şiire malzeme oluyor genelde. Göz, vicdan ve zekâ arasındaki bu denge, kendi içinde bir yargılama yetisi de oluşturmuş.

ikinci tokatları kültürel fark kuramıyla açıklıyorduk
 (“Penye ve Hakikat”, s. 7)

adı su parası olan bir ödeme var
veznede bir su perisi olacağını umuyorum
sıra beklemezsen periyi görebiliyorsun
yirmi lira yetmişbeş kuruş
bu yirmi bu da yetmişbeş
veznedar gizli gizli kimseye benzemiyordu
sorular tek elle cevaplar iki elle yapılır
neden ama

(“Beyaz Savunma”, s.15)

Sosyolojik göz kavramını kullanma nedenim, Konuk’un şiirlerinde insana dair en genel ve en yerel tespitleri birleştirebilme yeteneğine sahip olması ile ilgili. “Kendi en yükseğinden itilince herkes incinir” (s. 28) gibi oldukça evrensel bir tespit, “80 öncesi fuarlara katılamazdık / şimdi her şeyin bir fuarı oluyor / birer kere gitsek dünyayı değiştireceğiz oluyor” (s. 22) gibi oldukça yerel ve/ya yerli bir tespitle aynı kitapta buluşuyor.

Konuk’un şiirinin, şairinin yaşadığı coğrafyaya ilişkin derdi olan bir şiir olduğunu söylemek gerek. Türkiye’ye dönüp dönüp bakan, malzemesini oradan çıkaran ancak mesafesini de korumaktan vazgeçmeyen bir şiir.

DEĞİŞMELER

Yüzlerimiz
Kapılarıdır yeryüzünün
Belki de
Gökyüzünün

Yaşamalar boyu bakakalmışsınızdır
Gördüklerinizin güzelliğine
Gelenler büyütür geleceği
Gidenler daha büyütür

Gölgeler sallanır biraz
Gövdemiz sayılır günlerle
Orada ormak ormanları vardır
Ormak kuşları ormak atları vardır

Orada yansımalarımız bir uçurtma
Geceleri yıldız değiştiren
Gündüzleri tanırısınz
Eskil sürezdeki eskil kımıldanışı değiştiren

Bütün tanıdıklarımız çıkar
Bellek kapıları kalır apaçık
Dolaştığını duyarsınız
Yüzünüzün yeni kapılar çarşısında
Anlam ABeCelerini değiştiren

(*Dağlarca’nın Ruhan Ertop’a yazdırdığı yayımlanmamış şiirlerinden.*)

Beyaz Savunma’nın dili *Tehlikeli Belki*’nin diline oldukça yakın bir dil: Rahat, ironik, sesi önemseyen ve olumsuz. (Ara not olarak belirtelim: Konuk’un ikinci kitabına adını veren “Tehlikeli Belki” şiiri de *Beyaz Savunma*’nın içinde yer alıyor.)

Beyaz Savunma’da ilk bölümün (“Beyaz Savunma”) ikinci bölüme (“Daha”) oranla daha başarılı olduğunu not etmek gerek. İkinci bölümdeki şiirler biraz “aceleye getirilmiş” izlenimi uyandırıyor.

Osman Konuk’un şiiri “olumsuz” olanın alanından kendini kuruyor. Parçalanmayı, saçılmayı, bütünleşememeyi, anlaşılamamayı çağrıştıran, genel olarak olumlu değil olumsuz fiillerle (“yazamadım”, “yapmamalıyız”, “söndürülemez” vd.) kurulmuş şiirler ağırlıklı olarak kitaptaki yerini alıyor. *Belki* de çağın ruhunu tam da bu nedenle yansıtıyor.

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara (Mollagürani Mah. Teker Sok. No: 8, Zemin Kat, Osmangazi-BURSA)	Katkı Payı	: 20 YTL
Yayın Danışmanları	: İhsan Üren, Gültekin Emre, Serdar Ünver, Nahit Kayabaşı.	Posta Çeki	: Ceyhan Erim adına 5742436 numaralı hesap
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Tülay Elal Muş (Barış Mah. Adalet Sok. : Adaletkent Sitesi H Bl. D: 3 Nilüfer – BURSA)	(Ya da) Banka hesabı	: Ceyhan Erim adına, Finansbank Heykel-Kredikolay Şubesi, Hesap no:21329696
Yazışma Adresi	: Ramis Dara PK 68 16361 Ulucami – BURSA	Abone ve satış için E-Posta	: cerim66@hotmail.com
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com	Baskı	: Akın Erim Mat. Hocaalızaade Cad. 7/27 Setbaşı - Bursa
		Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685

